

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zdravotně sociální fakulta

**Součinnost zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a
dobrovolnickými organizacemi**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: MUDr. Jaroslav Gutvirth

Autor práce: Daniel Procházka

Datum odevzdání práce: 5. 5. 2011

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřená na spolupráci zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi. Cílem této práce bylo zjistit, zdali zdravotnická záchranná služba spolupracuje s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami. Výzkum byl postaven na rozdání a vyplnění dotazníků. Výzkumným objektem bylo 100 členů posádek zdravotnické záchranné služby a 100 dobrovolníků dobrovolnických organizací a sociálních složek z jihočeského kraje.

V první části práce popisují integrovaný záchranný systém (IZS), terminologii IZS, popisují zde situace a případy ve kterých spolu dané složky mohou spolupracovat a jak je důležitá spolupráce mezi těmito organizacemi. Dále zde popisují základní složky IZS a jejich úkoly. Poté jsem se zaměřil na dobrovolnictví, terminologii dobrovolnictví a dále popisují dobrovolnické organizace a sociální složky, jaké jsou jejich hlavní cíle a úkoly.

V další části bakalářské práce jsou výsledky mého výzkumu, který jsem prováděl kvantitativní metodou, dotazníky byly postupně rozdávány do té doby, než bylo 100 dotazníků od každé cílové skupiny vyplněných tak, že mohly být použity ke konečnému vyhodnocení. Výzkum a výsledky tvoří převážnou část práce, které prokazují, že zdravotnická záchranná služba spolupracuje společně s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami v potřebné míře, a že je tato spolupráce kvalitní. Dále tyto výsledky potvrzují to, že dobrovolnické organizace a sociální složky mají speciální prostředky a vybavení, které zdravotnická záchranná služba nemá a bez jejichž pomoci by byla práce zdravotnické záchranné služby v některých situacích méně efektivní, nebo by nebyla vůbec možná. Dále jsou v závěru práce uvedeny návrhy pro zlepšení kvality spolupráce mezi těmito složkami.

Abstract

This bachelor degree thesis focuses on cooperation between the emergency medical service, social services and volunteer organizations. The objective of the thesis was to determine whether the emergency medical service cooperates with volunteer organizations and social services. The research part involved distribution of questionnaires to 100 members of staff of the emergency medical service and 100 volunteers from volunteer organizations and social services in the South Bohemian region.

The first part of the thesis describes the Integrated Rescue System, related terminology and situations and cases in which the individual components of the system may cooperate and the importance of such cooperation between the organizations. I also described basic components of the Integrated Rescue System and their tasks. Subsequently, I focused on volunteering, related terminology and I described volunteer and social services organizations, their main objectives and tasks.

The second part of the thesis contains results of my research which used a quantitative method of inquiry; questionnaires had been distributed to the respondents until I received 100 properly filled out questionnaires from each individual target group so that they could be used for final evaluation. The research and the results represent a major part of the thesis and they demonstrate that the emergency medical service cooperates with volunteer organizations and social services in a sufficient extent and that the cooperation is of a sufficient quality. Further, the results have confirmed that volunteer organizations and social services have special means and equipment, not available to the emergency medical service, and that without such equipment the activities of the emergency medical service would be in some cases less effective or would not be possible at all. The conclusions of the thesis include suggestions for improvement of the quality of cooperation between the mentioned organizations.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Součinnost zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi, vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 5. 5. 2011

.....

podpis studenta

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce MUDr. Jaroslavovi Gutvirthovi za pomoc, ochotu a spolupráci při zpracování bakalářské práce a děkuji své rodině za podporu.

Obsah

ÚVOD.....	9
1 SOUČASNÝ STAV	10
1.1 Integrovaný záchranný systém	10
1.1.1 Terminologie izs	10
1.1.2 Úrovně řízení izs.....	12
1.1.3 Poplachový plán integrovaného záchranného systému	13
1.1.4 Izs a havarijní plánování.....	15
1.1.5 Složky integrovaného záchranného systému	16
1.1.6 Prvosledové a druhosledové jednotky izs	20
1.2 Dobrovolnictví.....	21
1.2.1 Terminologie dobrovolnictví.....	21
1.2.2 Typy dobrovolné činnosti.....	23
1.2.3 Dobrovolnické organizace a sociální složky	24
2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY	28
2.1 Cíl práce.....	28
2.2 Hypotézy	28
3 METODIKA.....	29

3.1 Metodika práce	29
3.2 Charakteristika výzkumného souboru	30
4 VÝSLEDKY	31
5 DISKUZE	51
6 ZÁVĚR	58
7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	59
8 KLÍČOVÁ SLOVA.....	62
9 PŘÍLOHY	63

Úvod

„Sami toho zvládneme tak málo, ale když se spojíme, zvládneme cokoli.“

Helen Keller

Spolupráce zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi je nezbytnou součástí přednemocniční neodkladné péče. Bez spolupráce těchto složek by byla přednemocniční neodkladná péče v některých situacích obtížná, nebo by nebyla vůbec možná. Jako téma své bakalářské práce jsem si tedy vybral: Součinnost zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi.

Toto téma jsem si vybral, protože ve svém budoucím povolání budu s velkou pravděpodobností se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi spolupracovat, a protože mě činnost těchto složek velmi zajímá. Spolupráci s některými z těchto složek jsem měl již možnost vyzkoušet. Především na certifikovaných kurzech vodní záchranné služby českého červeného kříže a horské služby, které jsou součástí studia oboru zdravotnický záchranář Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Cílem této práce je zjistit zdali zdravotnická záchranná služba spolupracuje se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi a zdali je o spolupráci na této úrovni oboustranný zájem.

V teoretické části této práce se zabývám integrovaným záchranným systémem, protože zdravotnická záchranná služba, sociální složky a dobrovolnické organizace jsou jeho součástí. Dále zde popisuji kdy a v jakých situacích jsou tyto složky využívány, jaké jsou hlavní úkoly a cíle těchto organizací a jakých situacích by spolu měli tyto složky integrovaného záchranného systému spolupracovat. V praktické části této práce jsem se již zaměřil na výzkum spolupráce zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi.

1 SOUČASNÝ STAV

1.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) je definován jako: „*Koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“ (31), v nichž spočívá těžiště jeho přípravy a činnosti. Kromě toho provádí integrovaný záchranný systém obnovovací práce a preventivní činnosti (32).

Integrovaný záchranný systém soustřeďuje záchranné síly a prostředky. Cílem integrovaného záchranného systému je záchrana lidských životů, hmotných a duchovních statků společnosti a snižování následků při mimořádných událostech pomocí účelového a plošného využití soustředěných sil a prostředků (19).

Základní právní předpis je pro IZS zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. Tento zákon je z usnesení vlády č. 246 z roku 1993 (18).

1.1.1 Terminologie IZS

Mimořádná událost

„Je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“ (31).

Na vznik mimořádné události (MU) reaguje bezpečnostní systém, který přijímá opatření na různých úrovních. Tato opatření jsou odstupňována v závislosti na tom, jaký je rozsah a druh mimořádné události. Přijímání opatření lze rozdělit na všeobecná opatření, což jsou opatření zajišťující každodenní fungování základních bezpečnostních principů při poskytování pomoci v nouzi na úrovni jednotlivých složek bezpečnostního systému. Další z těchto opatření jsou společná opatření, která jsou zaměřena na záchranné a likvidační práce při společném postupu složek IZS. Poslední z těchto opatření jsou krizová opatření, která jsou zvláštními opatřeními na úrovni omezení vybraných základních práv a svobod občanů, která musí být přijata pro řešení vzniklé mimořádné situací, protože předchozí opatření při záchranných pracích nestačí (25).

Mimořádná situace

Mimořádná situace vzniká v důsledku vzniklé mimořádné události, kterou je potřeba řešit. Mimořádná situace může být z pohledu délky trvání krátkodobá (dny až týdny), střednědobá (měsíce až roky), dlouhodobá (roky až desítky let) (26).

Hromadné neštěstí

Hromadné neštěstí je mimořádná událost, při které došlo k hromadnému poškození osob na zdraví takového rozsahu, že je vyžadováno uplatnění zvláštních postupů k urychlenému zabezpečení dostatečné kapacity zdravotnických zařízení pro poskytnutí potřebné zdravotnické péče (4).

Za hromadné neštěstí omezené, lze považovat takové, kde je postiženo maximálně 10 osob, z nichž minimálně jedna je v kritickém stavu. Hromadné neštěstí rozsáhlé je takové, při kterém je zraněno více než 10 osob, maximálně však 50 osob. Katastrofa je náhle vzniklá mimořádná událost, při které je více než 50 postižených bez rozdílu počtu mrtvých, nebo těžce či lehce raněných (28).

Traumatologický plán

Je plán k zajištění návaznosti přednemocniční neodkladné péče na nemocniční neodkladnou péči, při řešení hromadných neštěstí, včetně organizace využití celkové kapacity zdravotnictví na daném území (10).

Preventivní práce

Prevence spočívá v činnosti a opatřeních materiálního, plánovacího, organizačního a vzdělávacího charakteru, které mají za úkol předejít vzniku mimořádné události a v případech, kdy to není možné zmírnit jejich dopady (32). Na prevenci se podílejí právnické, podnikající fyzické osoby a fyzické osoby na základě povinností stanovených zákonem vlastními prostředky. Orgány veřejné správy provádějí preventivní činnost v rámci svého působení s využitím prostředků ze svých rozpočtů, nebo využívají prostředky veřejných zdrojů (11).

Záchranné práce

Záchranné práce jsou činnosti, které vedou k odvrácení nebo omezení bezprostředních nebezpečí vzniklých mimořádných událostí, zejména ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. Záchrannými pracemi se rozumí i vytvoření bezpečnostních podmínek pro zasahující osoby (11). Záchranné práce provádějí zejména jednotky požární ochrany a zdravotnické záchranné služby. V případě nutné volby priorit mají Záchranné práce vždy přednost před likvidačními a obnovovacími činnostmi (32).

Likvidační práce

Likvidační práce spočívají v odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, mohou probíhat současně se záchrannými pracemi (32). Následky MU se rozumí dopady na zvířatech, osobách, majetku a životního prostředí. Tyto práce je nutno vykonat bez zbytečného odkladu tak, aby mohli složky IZS opustit místo zásahu a ukončit tak zásah, nebo předat místo zásahu k dalšímu užívání. (11).

1.1.2 Úrovně řízení IZS

Operační úroveň

Operační úroveň mají na starost operační střediska složek IZS přičemž operační středisko HZS je zároveň informační středisko IZS . Střediska jsou řízená v krajích a na Ministerstvu vnitra (18). Operační střediska zajišťují tísňové linky, které může využít kterýkoliv člověk v tísni. Operační a informační středisko IZS má zároveň mezi ostatními operačními středisky koordinační roli. Má možnost požadovat uveřejnění informací ve sdělovacích prostředcích, a pomocí systémů, které ovládá, může varovat a vyrozumět obyvatelstvo. Operační a informační středisko IZS povolává na žádost velitele zásahu další složky IZS podle poplachového plánu IZS. Pomocí tohoto plánu se také třídí mimořádné události podle rozsahu jejich následků do 4 skupin (24).

Strategická úroveň

Znamená přímé zapojení starosty obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje nebo Ministerstva vnitra do koordinace záchranných a likvidačních prací na požádání velitele zásahu (24). Pro tyto činnosti se využívá jako pracovní orgán předem daný krizový štáb a krizový plán. Koordinační činnosti na strategické úrovni slouží zejména havarijní plán kraje, který je většinou členěn podle okresů (18). U výrazných zdrojů rizika (chemické továrny, jaderné elektrárny) se zpracovávají pro potřeby záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva havarijní plány podniků. Účelem strategické úrovně je zapojení sil a prostředků ve prospěch a v souladu s potřebami záchranných a likvidačních prací a ochrany obyvatelstva podle poplachového plánu IZS daného území v souladu s vnějšími havarijními plány a havarijním plánem kraje, popřípadě s využitím zahraniční pomoci. Dále je účelem strategické úrovně IZS stanovení priorit záchranných a likvidačních prací při rozsáhlých MU především mezi různými místy zásahu, zabezpečení materiálních a finančních podmínek pro činnost složek IZS při záchranných a likvidačních prací a zajištění návaznosti záchranných a likvidačních prací s opatřeními pro krizové situace (24).

Taktická úroveň

Taktická úroveň probíhá na místě zásahu, kde se MU projevuje svými účinky, nebo kde se projevy MU předpokládají. Zde za záchranné a likvidační práce odpovídá velitel zásahu, kterým je, až na výjimky které stanovuje zákon, hasič – velitel požární ochrany (32). Velitel zásahu koordinuje činnost jednotlivých složek IZS a řídí záchranné a likvidační práce. Pravomoci velitele zásahu jsou dány zákonem o IZS a činnost jeho štábu je dána vyhláškou Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany (18).

1.1.3 Poplachový plán integrovaného záchranného systému

Poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje se vydává jako nařízení kraje. Poplachový plán IZS se ukládá na příslušné operační a informační středisko IZS, které ho pravidelně aktualizuje. Poplachový plán IZS slouží ke

zhodnocení mimořádné události z hlediska její velikosti, potřeby sil a prostředků k záchranným a likvidačním pracím a z hlediska potřeby koordinace uvedených prací do 4 stupňů poplachu, stupně poplachu přiděluje mimořádné události velitel zásahu nebo operační a informační středisko IZS (11). Dále slouží poplachový plán IZS k registraci a povolávání sil a prostředků složek IZS, možné osobní a věcné pomoci, které je možné využít k záchranným a likvidačním pracím. Poplachový plán IZS obsahuje spojení na základní a ostatní složky IZS, přehled sil a prostředků ostatních složek IZS, pro potřeby záchranných a likvidačních prací, způsob a rozsah jejich povolávání v závislosti na stupni poplachu (24).

Stupně poplachu poplachového plánu IZS

Stupeň poplachu určuje síly a prostředky, které jsou potřeba pro záchranné a likvidační práce v závislosti na rozsahu a druhu mimořádné události a také na úrovni koordinace složek IZS při společném zásahu. IZS má 4 stupně poplachu. Nejvyšší stupeň, tedy 4. je označen jako zvláštní. Stupně poplachu vyhláší pro jedno místo velitel zásahu, nebo informační a operační středisko IZS (11).

První stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že mimořádná událost ohrožuje jednotlivé osoby, objekt, nebo jeho část. Záchranné a likvidační práce zde provádějí základní složky IZS, které není při společném zásahu neustále koordinovat (32).

Druhý stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že mimořádná událost neohrožuje více jak 100 osob, ohrožuje více jak jeden objekt se složitými podmínkami pro zásah, jednotlivé prostředky hromadné dopravy osob, cenný chov zvířat, nebo plochy do 10 000m². Záchranné a likvidační práce provádí základní složky IZS kraje, je nutné neustále koordinovat složky velitelem zásahu (11).

Třetí stupeň poplachu je vyhlášen v případě, že mimořádná událost postihuje více jak 100 a nejvýše 1000 osob, část obce nebo areálu podniku, soupravy železniční dopravy, několik chovů hospodářských zvířat, plochy území do 1000m², povodí řek. Jde o hromadnou havárii v silniční dopravě nebo o havárii v letecké přepravě. Záchranné a likvidační práce provádějí základní a ostatní složky, popřípadě se využívají síly a prostředky z jiných krajů. Při společném zásahu je nutné v místě zásahu koordinovat

složky IZS velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky (24).

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlášen v situaci, že mimořádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy přesahující 1000m². Záchrané a likvidační práce provádějí základní a ostatní složky IZS s pomocí sil a prostředků z jiných krajů, popřípadě je nutno využít zahraniční pomoci.

Při společném zásahu je nutné v místě zásahu koordinovat složky IZS velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo zásahu rozdělit na sektory a úseky, popřípadě je nutná koordinace složek IZS hejtmánem kraje na strategické úrovni (11).

1.1.4 IZS a havarijní plánování

Havarijní plány jsou určeny k vykonávání záchraných a likvidačních prací na území kraje, popřípadě jeho části, a to pro mimořádné události bez vyhlášení krizového stavu. Havarijní plány jsou konstruovány tak, aby mohly být využitelné i jako součást krizového plánu. Havarijní plány jsou členěny na havarijní plán krajů, vnější havarijní plány pro území v zóně havarijního plánování stanovené kolem objektu, který je nositelem určitého nebezpečí vzniku havárie, a vnitřní havarijní plány právnické osoby pro území svého podniku s nebezpečnou látkou, přípravkem, nebo zdrojem ionizujícího záření (23).

Havarijní plán kraje

Zpracování havarijního plánu kraje je řízeno zákonem o IZS, který označuje tento plán jako základní plán k provádění záchraných a likvidačních prací na území kraje. Havarijní plán kraje se zpracovává na základě analýzy vzniku mimořádných událostí a z toho vyplývajících ohrožení území kraje, podkladů obdržných od podnikajících fyzických a právnických osob, informací poskytnutých dotýcnými správními úřady a ve spolupráci s nimi, podkladů od obecních úřadů a podkladů jednotlivých složek a ve spolupráci s nimi (32). Havarijní plán kraje je obsáhlý dokument, který se člení na informativní část, operativní část a plány konkrétních činností, které jsou vlastně samostatnými plány pro řešení konkrétních situací.

Havarijní plán kraje předkládá ředitel HZS kraje ke schválení hejtmanovi kraje, většinou po projednání plánu v bezpečnosti kraje. HZS kraje předá výpisy z havarijního plánu kraje složkám, správním úřadům a obcím, které plní úkoly z havarijního plánu kraje (24).

1.1.5 Složky integrovaného záchranného systému

Základ IZS tvoří složky, které udržují neustálou pohotovost a v důsledku toho jsou schopny ihned ohlásit vznik krizové situace nebo havárie. Zároveň jsou tyto složky schopny, co nejrychleji zasáhnou a situaci na místě řešit. Základními složkami jsou: Hasičské záchranné sbory, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR (17). Dále podle charakteru a rozsahu nehody působí v IZS další složky, především – civilní obrana, hygienická služba, báňská záchranná služba, radiační monitorovací síť, letecká záchranná služba, jednotky pozorovatelů rizikové činnosti a další. Dalšími důležitými složkami jsou také odborné služby poskytované zejména správci veřejných sítí a zařízení (energetické, vodohospodářské, plynárenské, a jiné), které jsou v případě nutnosti ihned zasáhnout. Mimo to se na prevenci, záchranných a likvidačních pracích podílejí dobrovolné a charitativní organizace, jakými například Český červený kříž, potápěči, Svaz záchranných brigád kynologů ČR, ADRA, a jiné (19).

Základní složky IZS

Základní složky IZS zajišťují neustálou pohotovost pro přijetí ohlášení o vzniku mimořádné události, provádějí její vyhodnocení a zajišťují okamžitý zásah na místě MU. Za tímto účelem jsou tyto složky rozmístěné po celé ČR (11).

Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor je ze zákona zřízen jako organizační složka státu. Základní úkol a poslání HZS je chránit životy a zdraví lidí a majetek před požáry a dávat účinnou pomoc při mimořádných událostech. Rozsah činností, které HZS vykonává je stanoven zvláštními právními předpisy (24).

Policie České republiky

Policie ČR je výkonným orgánem státní moci v oblasti bezpečnosti občanů, ochrany majetku a veřejného pořádku. Zákon č. 283/1991 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů stanovuje její úkoly, organizaci a oprávnění (18). V rámci IZS při mimořádných událostech provádí policie ČR zejména tyto činnosti: uzavírání prostorů a regulaci vstupu a opuštění těchto prostorů, regulaci dopravy v místě mimořádné události, šetření okolností vzniku mimořádné události k objasnění příčin jejího vzniku, identifikace zemřelých, ochrana a zabezpečení movitého a nemovitého majetku, eliminace kriminální činnosti na místě MU, plnění dalších úkolů na základě příkazů velitele zásahu nebo řídicí složky IZS (21).

Zdravotnická záchranná služba

Základním právním předpisem zdravotnické záchranné služby je vyhláška Ministerstva zdravotnictví 434/1992 (24). Zdravotnická záchranná služba slouží pro systém IZS jako základní článek poskytování zdravotní péče. Podle zákona 86/1992 Sb. A prováděcí vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č. 434/1992 Sb. Poskytuje odbornou neodkladnou přednemocniční péči, a to od přijetí výzvy, až po předání postiženého do nemocniční péče, včetně jeho transportu. Podstatou ZZS je co nejvíce přiblížit poznatky a možnosti urgentní medicíny na místo zásahu a s využitím jednotlivých článků záchranného řetězce realizovat medicínské výkony zvyšující jeho šanci na záchranu přímo v místě zásahu (6). Pro tyto účely je vytvořena síť zařízení a pracovišť ZZS, které mají své výjezdové skupiny na výjezdových stanovištích. Tato síť musí být organizována tak, aby byla zabezpečená dostupnost přednemocniční neodkladné péče a její poskytnutí do 15 minut od přijetí tísňové výzvy s výjimkou případů zvláštního zřetele. Výjezdové skupiny se dělí na rychlou lékařskou pomoc, rychlou zdravotnickou pomoc, leteckou záchrannou službu (18).

Výjezdové skupiny ZZS

Rychlá lékařská pomoc

Posádka je 3 členná, je tvořená řidičem, zdravotnickým záchranářem a lékařem. Využívá zdravotnické mobilní prostředky podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR č. 49/1993 Sb. (19).

Rychlá zdravotnická pomoc

Je dvou členná ve složení zdravotnický záchranář a řidič záchranář (20).

Letecká záchranná služba

Letecká záchranná služba (LZS) je nedílnou součástí ZZS. Organizační struktura LZS je dána Ministerstvem zdravotnictví 434/92 Sb. Posádka LZS je 3 členná - pilot, lékař, zdravotnický záchranář. Úkoly LZS jsou v podstatě stejné jako úkoly pozemních jednotek (20). LZS se využívá v případech, kdy jsou využity její přednosti ve prospěch pacienta – rychlost, možnost proniknutí do prostoru nepřístupného pro pozemní jednotky, větší šetrnost transportu ve srovnání s pozemními prostředky. Další využití LZS jsou transporty v rámci transplantačních programů, urgentní přeprava léku, materiálů, krevních derivátů, specializovaných pracovníků mezi nemocnicemi. Dále se LZS využívá k pátracím a vyhledávacím letům na požádání jiných kompetentních složek IZS (3). Nevýhodami LZS jsou: finanční nákladnost, provoz pouze ve dne a za přijatelných meteorologických podmínek, malý prostor a vysoký hluk v kabině, omezenost prostředků (20).

Rendez-Vous (RV systém)

Posádka RV je dvoučlenná tvořená zdravotnickým záchranářem a lékařem. Systém součinnosti posádek RZP s lékařem, který je v jiném voze. V případě, že posádka RZP dorazí na místo MU a je potřeba spolupráce s lékařem, povolá se na místo lékař v rychlém nebo terénním voze. Posádka RV je dvoučlenná tvořená zdravotnickým záchranářem a lékařem (8).

Ostatní složky IZS

V případech, kdy základní složky IZS nebudou mít dostatek sil a prostředků, nebo budou záchranné a likvidační práce vyžadovat zvláštní síly a prostředky potřebné k řešení situace, předpokládá se využití ostatních složek IZS, které poskytují pomoc podle dohody o plánované pomoci na vyžádání (24). Ostatní složky IZS jsou především havarijní služby, městská policie, lůžková zdravotnická zařízení, Armáda České republiky, občanská sdružení. Tyto složky jsou povolávány k záchranným a likvidačním pracím podle druhu negativní události na základě jejich oprávnění k takovéto činnosti, které jsou dány právními předpisy (17).

Dohody o plánované pomoci na vyžádání uzavírají Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR nebo HZS krajů se subjekty dle § 4 ods. 2 zákona o IZS, které se tak stávají ostatními složkami IZS.

Dohody o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci uzavírá HZS kraje s právníckými nebo fyzickými osobami. Dohodami o poskytnutí osobní nebo věcné pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva.

Dohody o spolupráci obsahují závazky smluvních stran například při plánování havarijních a krizových situacích, vědecké a výzkumné činnosti, vzdělávací a preventivní činnosti a v dalších obdobných činnostech s poskytnutím pomoci při provádění záchranných a likvidačních prací a při realizaci opatření ochrany obyvatelstva (24).

Použití Armády ČR

Hlavní úkol Armády ČR je zajištění obrany ČR před vnějším napadením a podílet se na obraně Aliance. Další úkol Armády ČR je příprava na krizové situace nesouvisející s obranou státu a to je především zabezpečení nevojenské ochrany země a jejího obyvatelstva, záchranných a humanitárních akcí. V souvislosti s nevojenskými ohroženími, především v rámci IZS je Armáda ČR použita k plnění úkolů Policie ČR při zajišťování ochrany státních hranic, plnění úkolů služby pořádkové policie, zajištění pořádku a bezpečnosti, k záchranným pracím při MU, leteckému monitorování MU,

odstraňování hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky, zabezpečení letecké zdravotnické dopravy, humanitární a zdravotnické pomoci (16).

1.1.6 Prvosledové a druhosledové jednotky IZS

V případě vzniku MU, jsou na místo události povolány jednotky prvního sledu, což jsou v ČR základní složky IZS. Úkolem prvosledových jednotek jsou především záchranné a likvidační práce. Podle velikosti a charakteru MU je možné povolát i ostatní složky IZS a organizace, které mají v první řadě zabezpečovat druhosledovou podporu (32).

Jednotky druhého sledu, a to bez ohledu na jejich účast během prvního sledu, jsou nasazovány ve chvíli, kterou je možné charakterizovat ukončováním hlavní činnosti základních složek IZS. Následně se začíná budovat tzv. nouzový systém, který je určen k přečkání akutní fáze krizového stavu, do fáze obnovy. Pro tuto fázi je typické, že situace po MU je v takovém stavu, že ji nelze pro svoji velikost zvládnout standardními prostředky, což si žádá aktivní účast druhosledových jednotek, které by měli pomoci k co nejrychlejšímu přechodu z nouzového stavu do obnoveného systému. Za nouzový systém ve fázi obnovy, nese odpovědnost krizový štáb nebo štáb jemu nadřazený a ten si většinou vyžaduje řešení situací spojených s nouzovým ubytováním, stravováním, první pomocí, materiální pomoci a také psychologickou a sociální pomoc. Zmíněné stavy nouze, si vyžadují přítomnost jednotek primárně určených k druhému sledu již v prvním sledu, přesto že stále probíhají záchranné a likvidační práce. Vycházíme-li ze statistiky velkých katastrof, je možné obyvatele na místě postiženém MU rozdělit na 20% těžce zraněných, 40% lehce zraněných a 40% nezraněných, kteří jsou však bez přístřeší, jídla apod. Z toho vyplývá že více než polovinu obyvatel v místě MU tvoří ti, jenž nemají vážná zranění a setrvávají na místě postiženém katastrofou. Prvosledové jednotky nemají prostor ani prostředky (včetně fyzických sil, poskytnout této skupině obyvatel na místě katastrofy pomoc, kterou tito lidé potřebují. Nastupují proto druhosledové jednotky, které jsou pro tyto situace konkrétně určeny (22).

1.2 Dobrovolnictví

Dobrovolnictví, na kterém jsou založeny neziskové organizace, označujeme jako veřejně prospěšné dobrovolnictví (5). Role dobrovolníka je postavena tak, aby se na něj mohl příjemce dobrovolné pomoci v dohodnutém rámci spolehnout. Proto je partnerem dobrovolníka většinou organizace, která mu umožní provádět dobrovolnou činnost. Místem pro uplatnění veřejně prospěšné dobrovolnictví jsou většinou nestátní neziskové organizace, které se snaží získat dobrovolníky z řad veřejnosti. Dobrovolnická organizace je ta, která se zabývá především organizací dobrovolné činnosti. (27).

1.2.1 Terminologie dobrovolnictví

Terminologie dobrovolnictví není doposud upřesněna. Zde jsou některé pojmy, které s dobrovolnictvím souvisejí (27).

Dobrovolnická služba

„Dobrovolnickou službou je činnost, při níž dobrovolník poskytuje

- a) pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, příslušníkům národnostních menšin, imigrantům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, osobám drogově závislým, osobám trpícím domácím násilím, jakož i pomoc při péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase,*
- b) pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách, při ochraně a zlepšování životního prostředí, při péči o zachování kulturního dědictví, při pořádání kulturních nebo sbírkových charitativních akcí pro osoby uvedené v písmenu a), nebo*
- c) pomoc při uskutečňování rozvojových programů a v rámci operací, projektů a programů mezinárodních organizací a institucí, včetně mezinárodních nevládních organizací.“ (30).*

Dobrovolník

Každý si pod slovem dobrovolník a dobrovolnictví představí něco jiného. Dobrovolnictví však provádí člověka od nepaměti, každý z nás je někdy dobrovolníkem. Je těžké najít hranici mezi pomocí příbuzným, sousedům, kamarádům anebo cizím kolemjdoucím, kterým nabídneme pomoc, a dobrovolnou prací pro sportovní školu či klub (27). Podle definice je dobrovolník definován takto: „*Dobrovolník je člověk, který bez nároku na finanční odměnu poskytuje svůj čas, svoji energii, vědomosti a dovednosti ve prospěch ostatních lidí či společnosti.*“ (5).

Dobročinnost

Dobročinnost, lze označit také pojmem filantropie, je považována za jednu z občanských ctností. Dobročinnost je možné dále rozdělit na dárcovství a dobrovolnictví (9).

Dárcovství

Dárcovství je poměrně srozumitelný pojem, který se týká především peněžitých či nepeněžitých darů, které jsou určeny potřebným lidem, nebo na veřejně prospěšné účely prostřednictvím sbírek, nadací a nadačních fondů (5).

Dobrovolnictví

Dobrovolnictví je již složitější pojem. Dobrovolná činnost zaměřená na rodinu, příbuzenstvo a sousedy je nazývána jako občanská výpomoc, nebo také sousedská výpomoc. Dobrovolná činnost prováděná v rámci komunity vytvořené v obci, sportovního klubu,... je nazývána jako dobrovolnictví vzájemně prospěšné. Oba typy dobrovolné pomoci jsou vyznačovány především spontánností a neočekáváním finanční odměny. Dobrovolnictví, na kterém jsou postaveny neziskové organizace a dobrovolnická centra, je nazýváno jako veřejně prospěšné dobrovolnictví. Ve spoustě ohledů je podobné jako občanská výpomoc, ale zároveň má spoustu jiných znaků. Partnerem dobrovolníka je většinou organizace, která má možnost nabídnout mu příležitost k dobrovolné činnosti. Místem, kde je možné uplatnit veřejně prospěšné

dobrovolnictví, jsou většinou nestátní neziskové organizace, které získávají dobrovolníky z řad veřejnosti (27).

1.2.2 Typy dobrovolné činnosti

Z hlediska historického vývoje můžeme rozdělit dobrovolnictví na evropský model dobrovolnictví - komunitní, který je vývojově starší a americký model dobrovolnictví – manažerský, který je novější. Evropský model dobrovolnictví je založen na společných zájmech dobrovolníků, kteří se spontánně setkávají v přirozeném společenství. Z některých těchto komunit se stávají profesionální dobrovolnické organizace, specializovaná na určitou skupinu. Americký model dobrovolnictví je založen na dobrovolnících, kteří jsou vedeni dobrovolnickými organizacemi, které vedou profesionálové. V naší republice fungují oba modely (5).

Z pohledu cesty, kterou se dobrovolnictví ubírá lze rozdělit na dobrovolnictví, jež vzniká zdola nahoru a na dobrovolnictví, které působí zvenčí dovnitř. Dobrovolnictví, jež vzniká zdola nahoru, je založené na neformální skupině lidí, která začala se společnou činností a postupně se dostává k neformální strukturované skupině a dále až k registrované neziskové organizaci. Dobrovolnictví, které působí zvenčí dovnitř – zde se jedná o strukturované organizaci, v níž pracují profesionálové a která se rozhoduje začít s dobrovolníky spolupracovat (9).

V závislosti dobrovolnické organizace na dobrovolnictví můžeme rozdělit organizace na: organizace přímo závislé na dobrovolnících, kdy se dobrovolníci podílejí na naplňování hlavních cílů organizace. Dále organizace, kde dobrovolníci spolupracují s profesionály, kdy dobrovolná činnost není základem provozu organizace. A dále na organizace, které pro které není pro vlastní chod činnost dobrovolníků nepostradatelná, ale dobrovolníci pomáhají zkvalitňovat poskytované služby nebo provoz.

Z pohledu časového vymezení, lze rozdělit dobrovolnou činnost na dobrovolné zapojení při jednorázových akcích, které se pořádají jednou či několikrát do roka. Dále na dlouhodobou dobrovolnou pomoc, která je poskytována pravidelně a opakovaně. A dále na dobrovolnou činnost, která je chápána jako dobrovolný závazek na dobu několika měsíců či let (27).

1.2.3 Dobrovolnické organizace a sociální složky

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále SH ČMS) je občanské sdružení ve smyslu zákona, je nástupnickou právnickou osobou bývalého Svazu požární ochrany ČR. SH ČMS vzniklo v roce 1991 a jeho činnost je primárně zaměřená na poskytování odborné pomoci v oblasti ochrany před požáry a zdolávání mimořádných událostí (18).

Český červený kříž

Je člen Mezinárodní federace společností Červený kříž a Červený půlměsíc (19). Červený půlměsíc nahrazuje organizace Červeného kříže v islámských zemích. Červený kříž má 7 základních zásad, kterými se řídí: humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolnost, jednota, světovost (24). Poslání červeného kříže je v souladu s ustanoveními Ženevských úmluv předcházet a zmírňovat utrpení, chránit zdraví a úctu k lidské bytosti, podporovat vzájemné porozumění, přátelství a mír mezi národy. Český červený kříž pomocí všech svých složek a subjektů plní zejména tyto úkoly: působí jako uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby, zajišťuje výchovu personálu a obyvatelstva pro poskytování první předlékařské pomoci a humanitární pomoci. Podílí se na přípravě ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případě katastrof a jiných mimořádných událostí, poskytuje záchranné, sociální, zdravotnické a další humanitární služby. Dále zajišťuje organizaci a činnost svých členů, podporuje a organizuje zdravotní a sociální výchovu mládeže, získává, vzdělává a cvičí své členy a ostatní občany pro aktivní a dobrovolnou službu ve svých složkách a subjektech. Český červený kříž spolupracuje při plnění svých úkolů s orgány státní správy, samosprávy a dalšími institucemi v rámci svých poslání. Mezi nejvýznamnější kolektivní členy patří v současnosti Svaz záchranných brigád kynologů ČR, Vodní záchranná služba a Horská služba (18). Mezi nejdůležitější činnosti ČČK patří dárcovství krve, která je v současné medicíně nezastupitelná a nelze ji vyrobit, výuka první pomoci, humanitární jednotky, které se při katastrofách velkého rozsahu starají o lehce raněné a nezraněné osoby, sociální činnost pomocí které je organizována pečovatelská služba, pomoc ohroženým skupinám obyvatel,... Dále patří mezi hlavní činnosti ČČK ediční činnost, humanitární

právo, humanitární pomoc, pátrací služba a rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti (2).

Svaz záchranných brigád kynologů ČR

Svaz záchranných brigád kynologů ČR je společenskou organizací zabývající se záchrannými pracemi, které provádějí za pomoci speciálně vycvičených psů. Výcvik těchto psů je zaměřen na vyhledávání živých i mrtvých osob v nejrůznějších prostředích (18). Tento svaz je kromě sportovní činnosti především zaměřen na praktickou zásahovou činnost při katastrofách, hromadných neštěstích a mimořádných událostech (19). Při této činnosti svaz úzce spolupracuje s jednotkami IZS a dalšími organizacemi podobného zaměření. Svaz záchranných brigád kynologů ČR je rozdělen do krajských brigád, které fungují na území jednotlivých regionů, a jejich činnost je po metodické stránce řízena prezidiem. Každá brigáda disponuje několikačlennou jednotkou psů, kteří jsou připraveni se kdykoli na výzvu krajského orgánu dostavit k zásahu (18).

Vodní záchranná služba

Vodní záchranná služba je občanské sdružení, jehož posláním je preventivně záchranná činnost na vodních lokalitách ČR. Záchranáři Vodní záchranné služby jsou dále kvalifikováni v poskytování předlékařské první pomoci na stanicích a ošetřovnách Vodní záchranné služby. Základní myšlenkou Vodní záchranné služby je postupně zajistit činnost kvalifikovaných záchranářů na všech vodních plochách v ČR a tím snížit nebezpečí utonutí, následky zranění a počty utonulých (29). Vodní záchranná služba tvoří v současné době asi 44 místních skupin a svoji činnost vyvíjí asi na 50 stanicích s cílem zajištění bezpečnosti na vodních plochách v letním období. V rámci IZS na základě smlouvy s MV – GŘ HZS ČR provádí členové Vodní záchranné služby záchranné práce při požárech, živelných pohromách a jiných mimořádných událostech v rámci záchranářské činnosti v obtížných podmínkách na vodní hladině. Pro tuto činnost je v současnosti k dispozici 17 šestičlenných záchranných týmů (18).

Horská služba

Horská záchranná služba je předurčena zejména k záchraně a poskytnutí první pomoci v horských oblastech v průběhu celého roku. V horské službě jsou dvě formy aktivního členství, jsou to profesionální záchranáři a dobrovolní členové. Horská služba provádí zejména tyto činnosti: organizuje a provádí záchranné a pátrací akce v horských oblastech, poskytuje předlékařskou první pomoc a zajišťuje transport raněných, vytváří bezpečné podmínky pro návštěvníky hor, provádí lavinová pozorování, připravuje a školí své členy, spolupracuje s ostatními záchrannými organizacemi doma i v zahraničí. V současné době má Horská služba ČR zhruba 600 členů, z toho je jich 55 profesionálů (12). Prostředky, kterými disponuje horská služba, jsou: čtyřkolka Bombardier Traxter, vozidlo Land Rover Defender, dodávka VW Transporter 2,5 TDI, sněžný skútr Bombardier, sněhová rolba Kassbohrer, kanadské saně, člun Akia (15).

ADRA

ADRA je mezinárodní humanitární organizace, která poskytuje pomoc lidem v nouzi. ADRA byla založena v USA před více než 50 lety a dne je zastoupena ve 125 zemích světa. ADRA pomáhá při realizaci dlouhodobých rozvojových projektů a při mimořádných událostech. Základní poslání této organizace je pomoci lidem v nouzi tak, aby byli schopni převzít kontrolu nad svými vlastními životy a mohli co nejlépe využít ty zdroje, které mají k dispozici (1).

Charita Česká republika

Je mezinárodní nezisková humanitární organizace. Charita Česká republika je největším nestátním poskytovatelem zdravotně sociálních služeb a má více než stoletou historii. Hlavní činnosti této organizace je pomoc potřebným na území ČR, a stále více se podílí na humanitární a zejména rozvojové pomoci v zahraničí. Členem charity ČR je osm diecézních charit, na jejichž jednotlivých územích působí městské a farní charity. Všichni pracovníci charity ČR se řídí platným kodexem organizace. Kodex je určen všem dobrovolným i placeným pracovníkům Charity ČR, kteří jsou jakkoliv zapojeni do její činnosti. Poslání Charity pochází z pověření katolické církve šířit ve světě dobro, spravedlnost a naději. Své poslání podniká Charita zejména prostřednictvím materiální,

sociální, humanitární, rozvojové, psychické a duchovní pomoci potřebným. Podle rozhodnutí Ústavního soudu je Charita součástí struktury Církve (13).

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Cílem mé práce bylo zjistit, zdali zdravotnická záchranná služba spolupracuje s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami.

2.2 Hypotézy

V práci byly stanoveny tyto dvě hypotézy

Hypotéza č. 1: Zdravotnická záchranná služba nespolupracuje s dobrovolnickými organizacemi

Hypotéza č. 2: Zdravotnická záchranná služba nespolupracuje se sociálními složkami

3 METODIKA

3.1 Metodika práce

Metodika této práce byla zpracována na základě odborné literatury a kvantitativního výzkumu.

Prvním výzkumným souborem byli členové výjezdových posádek zdravotnické záchranné služby v Jihočeském kraji. Pro sběr dat byla použita technika dotazování pomocí dotazníku (viz příloha č. 1), který byl sestaven ze 17 uzavřených otázek. První část otázek byla identifikační, další část již zjišťovala počty výjezdů posádek ZZS, kolikrát měli dotazovaní možnost spolupracovat s danými organizacemi, s kterými organizacemi již spolupracovali a zdali se jim spolupráce s nimi zdála kvalitní. V další části dotazníku byli respondenti dotazováni, zdali si myslí, že je spolupráce s danými organizacemi důležitá a proč si myslí, že je důležitá a v poslední části dotazníku byly otázky zaměřeny na nácvik spolupráce ZZS s danými organizacemi pomocí modelových situací a na jejich kvalitu.

Druhým výzkumným souborem byli dobrovolníci z organizací ADRA, Charita ČR, Český červený kříž, Vodní záchranná služba českého červeného kříže a Horská služba v Jihočeském kraji. Ke sběru dat byla opět použita metoda dotazníku (viz příloha č. 2), který byl sestaven z 16 uzavřených otázek. Tento dotazník byl sestaven tak aby bylo možné výsledky tohoto dotazníku porovnat s výsledky předešlého výzkumného souboru. První část otázek byla opět identifikační a v další části byly již otázky na frekvenci zásahů a četnost spolupráce se ZZS, další otázky byly zaměřeny na kvalitu a zájem o spolupráci se ZZS. Poslední část otázek byla zaměřena na nácvik spolupráce daných organizací se ZZS pomocí modelových situací a jejich kvalitu.

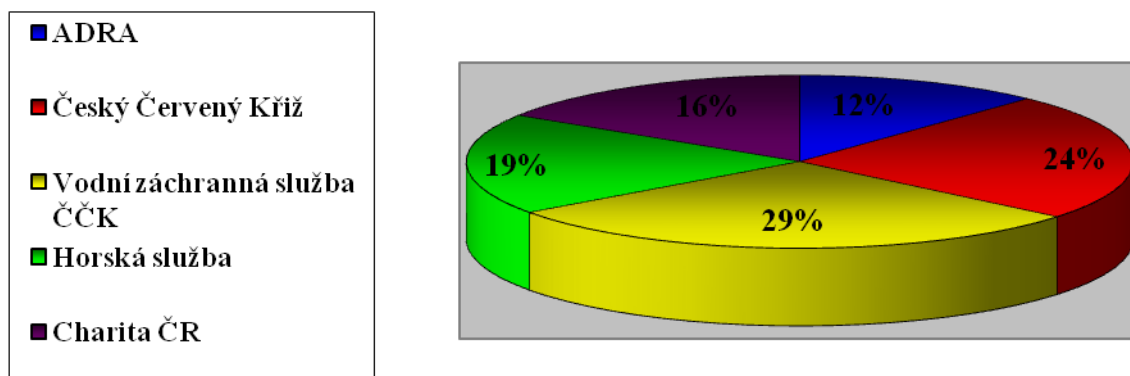
3.2 Charakteristika výzkumného souboru

První výzkumný soubor tvořili členové výjezdových posádek zdravotnické záchranné služby. Vlastní šetření proběhlo v březnu a dubnu roku 2011 na zdravotnických záchranných službách Jihočeského kraje. Dotazníky byly postupně rozdávány do té doby, než bylo 100 (100%) dotazníků vyplněných tak, že mohly být použity ke konečnému vyhodnocení.

Druhý výzkumný soubor tvořili dobrovolníci z organizací ADRA, Charita ČR, Český červený kříž, Vodní záchranná služba českého červeného kříže a Horská služba v Jihočeském kraji. Vlastní šetření proběhlo v březnu a dubnu roku 2011. Dotazníky byly postupně rozdávány do té doby, než bylo 100 (100%) dotazníků vyplněných tak, že mohly být použity ke konečnému vyhodnocení.

4 Výsledky

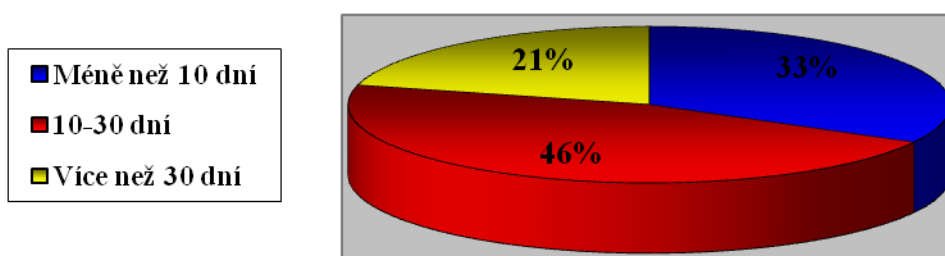
Graf č. 1 Dobrovolnické organizace a sociální složky

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných, spolupracuje 12 (12%) dotazovaných s organizací ADRA, 24 (24%) dotazovaných spolupracuje s českým červeným křížem, 29 (29%) respondentů je dobrovolníky vodní záchranné služby ČČK, 19 (19%) respondentů spolupracuje s horskou službou a 16 (16%) respondentů je dobrovolníky v charitě ČR.

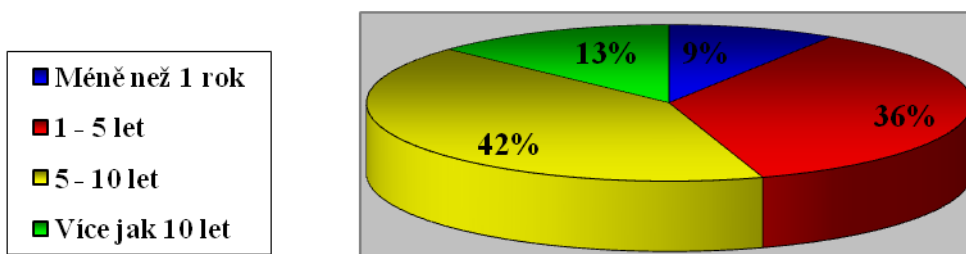
Graf č. 2 Čas strávený dobrovolnou činností

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 100 (100%), věnuje 33 (33%) respondentů dobrovolné činnosti méně než 10 dní ročně, 46 (46%) respondentů 10-30 dní v roce a 21 (21%) respondentů více než 30 dní ročně.

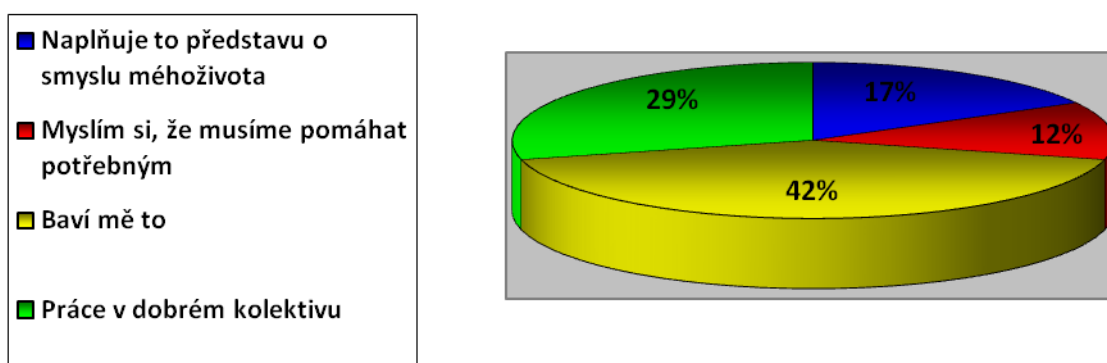
Graf č. 3 Délka spolupráce s danou organizací

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 100 (100%) respondentů je 9 (9%) členem v dané organizaci méně než 1 rok, 36 (36%) dotazovaných 1 – 5 let, 42 (42%) respondentů 5 – 10 let a více jak 10 let je 13 (13%) respondentů.

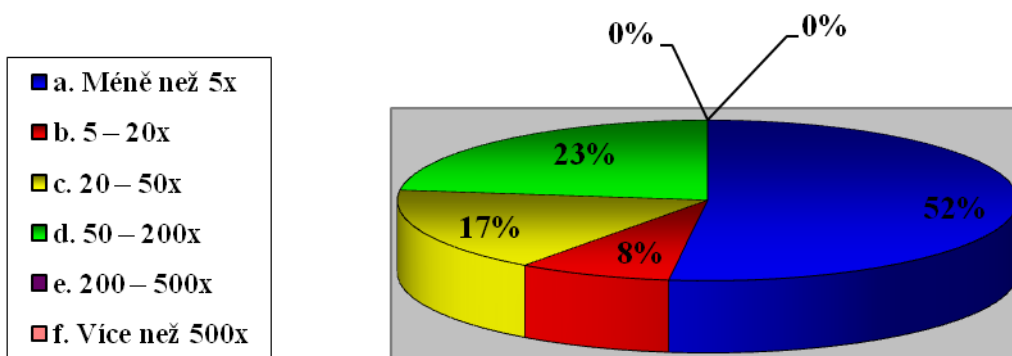
Graf č.4 Důvod spolupráce s danou organizací

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných odpovědělo 17 (17%) respondentů, že hlavním důvodem proč spolupracují s danou organizací je to, že dobrovolná činnost v dané organizaci naplňuje smysl jeho života, 12 (12%) dotazovaných si myslí, že musejí pomáhat potřebným, 42 (42%) dotazovaných to prostě baví, a 29 (29%) dotazovaných spolupracuje s danou organizací kvůli dobrému kolektivu.

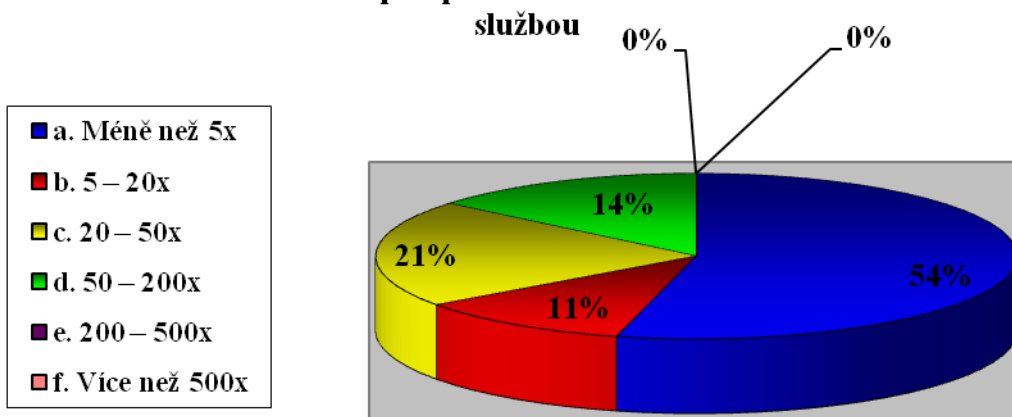
Graf č. 5 Počet zásahů

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dobrovolníků zasahuje 52 (52%) respondentů méně než 5x ročně, 8 (8%) respondentů 5 – 20x ročně, 17 (17%) dotazovaných 20 – 50 x ročně, 23 (23%) respondentů 50 – 200x ročně a 0 (0%) dotazovaných nezasahuje více než 200x.

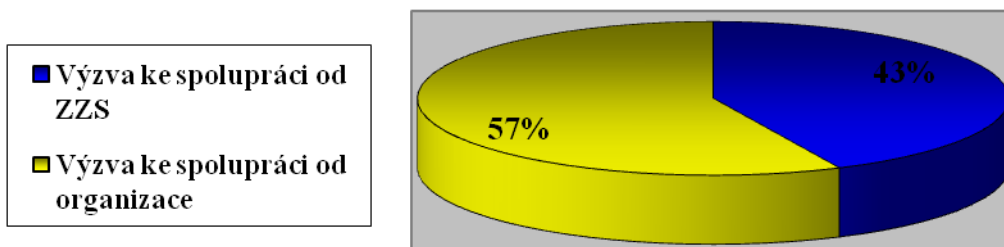
Graf č. 6 Četnost spolupráce se zdravotnickou záchrannou službou

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 100 (100%) spolupracuje 54 (54%) respondentů se ZZS méně než 5x ročně, 11 (11%) dotazovaných 5 – 20x ročně, 21 (21%) respondentů odpovědělo, že spolupracuje se ZZS 20 – 50x ročně, 14 (14%) respondentů 50 – 200x ročně a 0 (0%) respondentů odpovědělo, že se ZZS nespolupracuje více než 200x

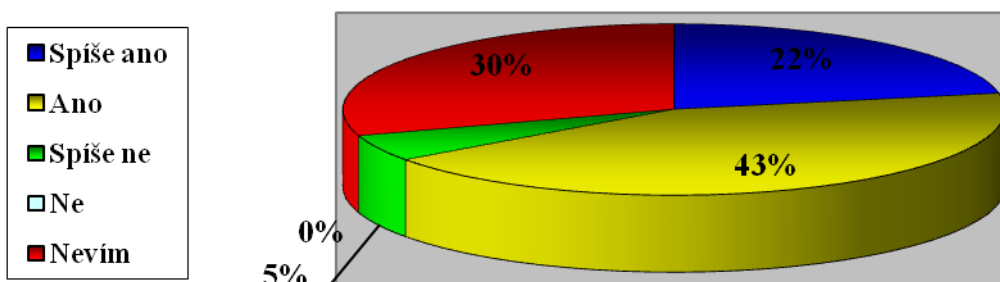
Graf č. 7 Výzva ke spolupráci z pohledu dobrovolníků

Zdroj: Vlastní výzkum

Na dotaz zdali jsou dané organizace častěji vyzývány od ZKS, nebo jestli vyzývají dané organizace spíše ZKS odpovědělo z celkových 100 (100%) dotazovaných 43 (43%) respondentů, že výzva přichází nejčastěji od ZKS a 57 (57%) odpovědělo, že častěji vyzývá jejich organizace ZKS ke spolupráci.

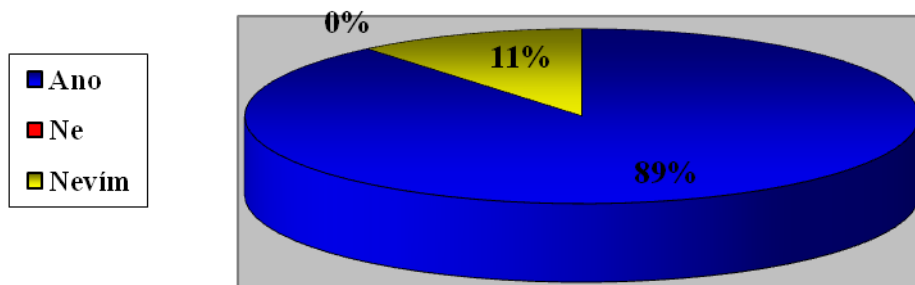
Graf č. 8 Zájem ZKS o spolupráci se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi z pohledu dobrovolníků

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů odpovědělo na otázku, zdali má ZKS zájem o spolupráci s danými organizacemi 22 (22%) spíše ano, 43 (43%) ano, 5 (5%) spíše ne, 0 (0%) ne a 30 (30%) nevím.

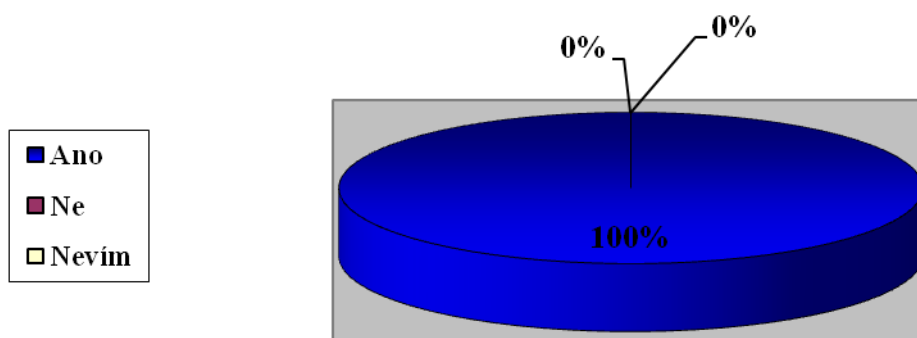
Graf č. 9 Zájem dobrovolníků o spolupráci se ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů odpovědělo na dotaz, zdali mají zájem o spolupráci se ZZS 89 (89%) ano, 11 (11%) dotazovaných neví a 0 (0%) dotazovaných odpovědělo ne.

Graf č. 10 Důležitost spolupráce ZZS s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami z pohledu dobrovolníků

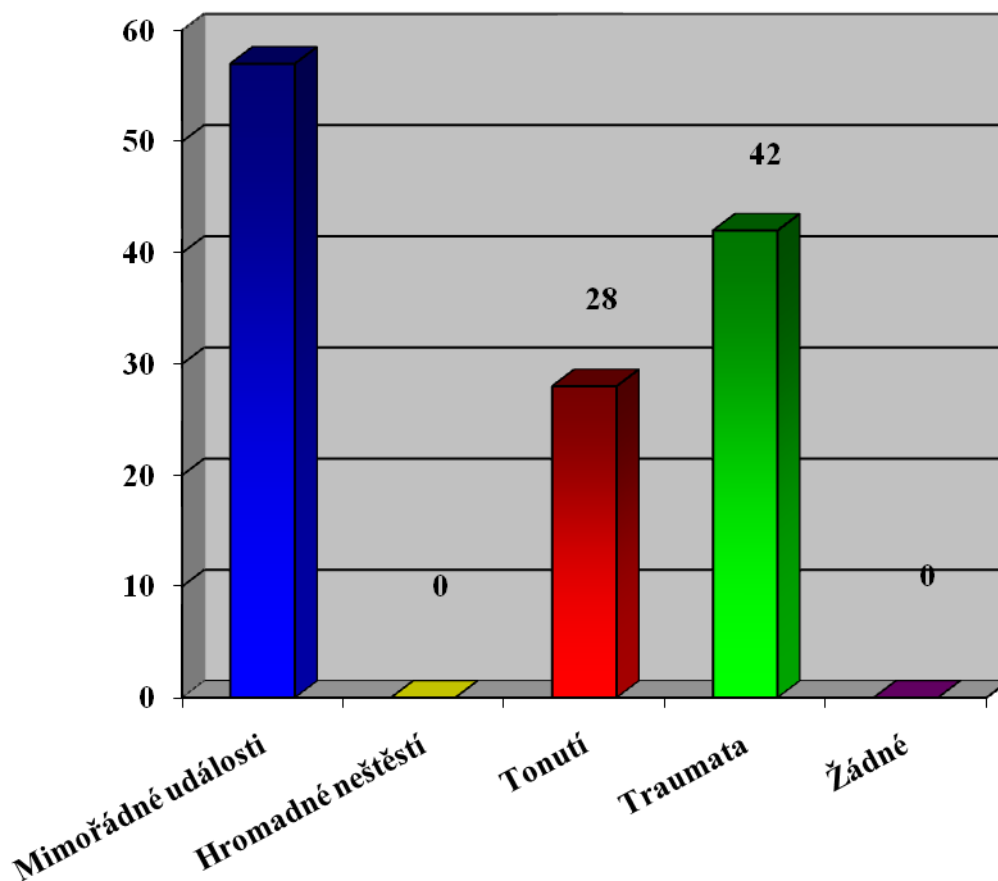

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dobrovolníků odpovědělo na otázku, považujete spolupráci ZZS se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi za důležitou 100 (100%) respondentů ano a 0 (0%) respondentů zvolilo možnost ne a nevím.

Graf č. 11 Situace ve kterých spolupracují dobrovolnické organizace a sociální složky se ZZS z pohledu dobrovolníků

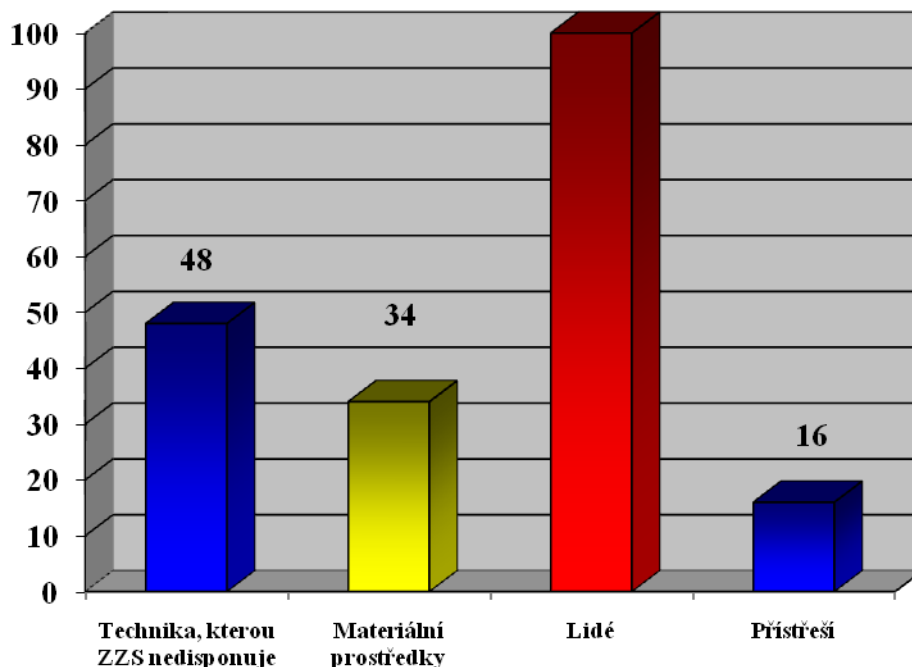
57

Zdroj: Vlastní výzkum

Z celkového počtu 100 (100%) respondentů odpovědělo 57 (57%) dotazovaných, že nejčastěji jejich organizace spolupracuje se ZZS při mimořádných událostech, 0 (0%) respondentů při hromadných neštěstích, 28 (28%) respondentů při tonutí, 42 (42%) respondentů při traumatech a 0 (0%) dotazovaných zvolilo možnost žádné.

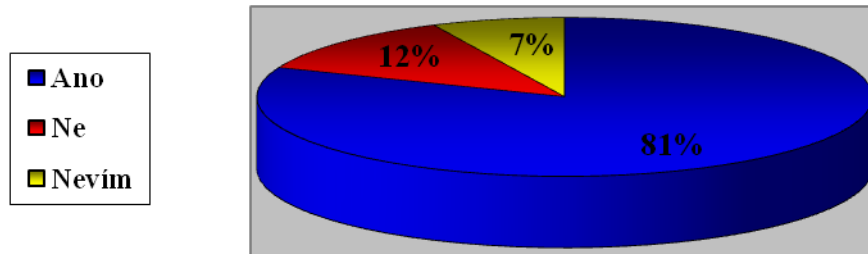
Graf č. 12 Prostředky dobrovolnických organizací a sociálních složek 100

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných na dotaz kterou z nabízených věcí může Vaše organizace nabídnout ZZS při spolupráci odpovědělo 48 (48%) respondentů, že jejich organizace může nabídnout techniku, kterou ZZS nemá, 34 (34%) respondentů odpovědělo, že jejich organizace může pomoci materiálními prostředky, 100 (100%) dotazovaných odpovědělo, že jejich organizace může nabídnout osobní pomoc a 16 (16%) respondentů odpovědělo, že jejich organizace může poskytnout přístřeší.

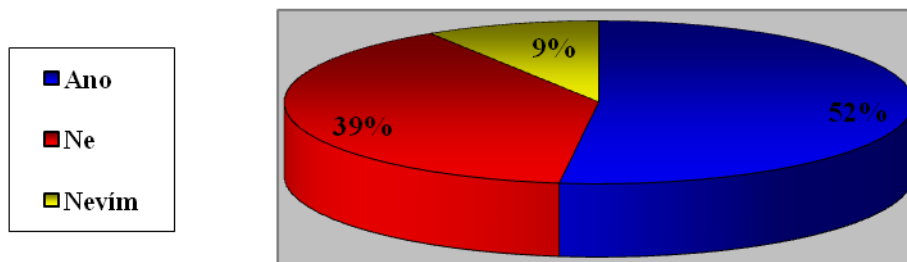
Graf č. 13 Kvalita spolupráce dobrovolnických organizací a sociálních složek se ZZS z pohledu dobrovolníků

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dobrovolníků si 81 (81%) dobrovolníků myslí, že je spolupráce sociálních složek a dobrovolnických organizací se ZZS kvalitní, 12 (12%) dotazovaných si myslí, že kvalitní není a 7 (7%) respondentů neví, zdali je tato spolupráce kvalitní.

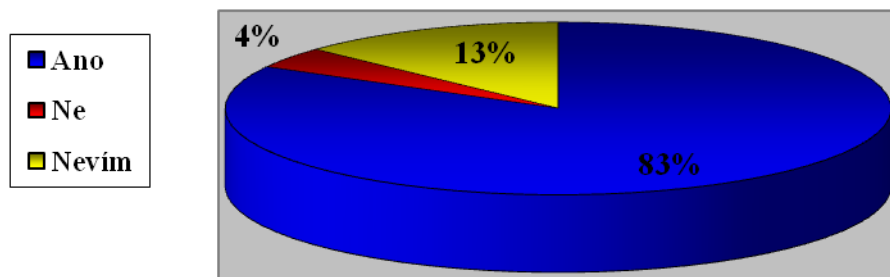
Graf č. 14 Návuk spolupráce daných organizací se ZZS pomocí modelových situací z pohledu dobrovolníků

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů odpovědělo na otázku, zdali provádějí návuky modelových situací společně se ZZS 52 (52%) respondentů ano, 39 (39%) respondentů ne a 9 (9%) dotazovaných odpovědělo, že neví.

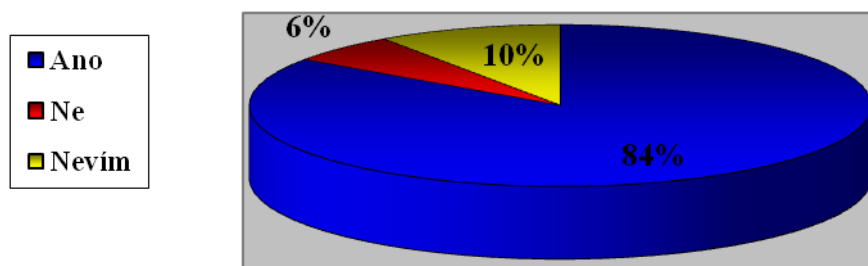
Graf č. 15 Zájem dobrovolníků o nácvik spolupráce se ZZS pomocí modelových situací.

Zdroj: vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů, má 83 (83%) dotazovaných zájem o nácvik spolupráce pomocí modelových situací společně se ZZS, 4 (4%) dotazovaných nemá zájem a 13 (13%) neví, jestli mají zájem o nácvik spolupráce pomocí modelových situací společně se ZZS.

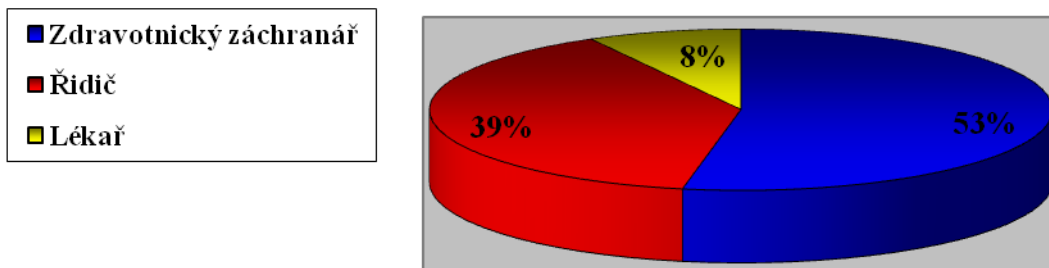
Graf č. 16 Užitečnost nácviku spolupráce z pohledu dobrovolníků

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 52 (100%) respondentů, kteří odpověděli na otázku, zdali provádějí nácvik spolupráce pomocí modelových situací společně se ZZS kladně, odpovědělo 44 (84%) respondentů, že jsou tyto nácviky užitečné, 3 (6%) respondenti odpověděli, že nejsou užitečné a 5 (10%) dotazovaní odpověděli, že neví.

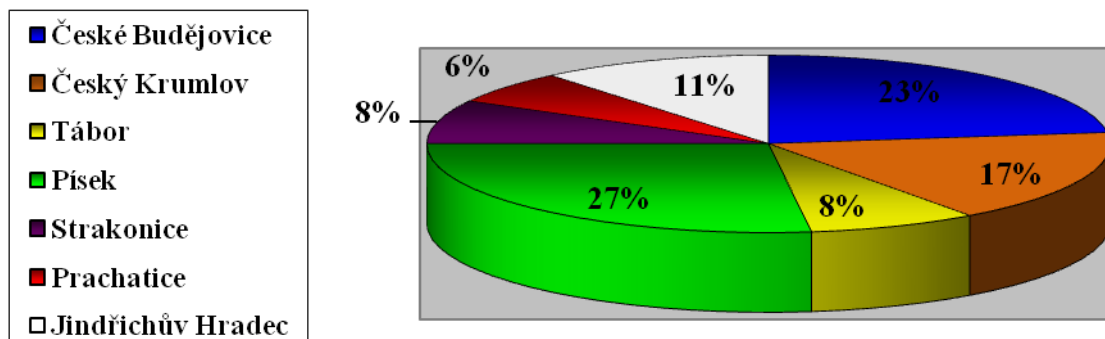
Graf č. 17 Pracovní pozice na ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných je 53 (53%) respondentů na ZZS na pozici zdravotnický záchranář, 39 (39%) respondentů je na pozici řidič a 8 (8%) respondentů je na pracovní pozici lékaře.

Graf č. 18 Oblastní středisko

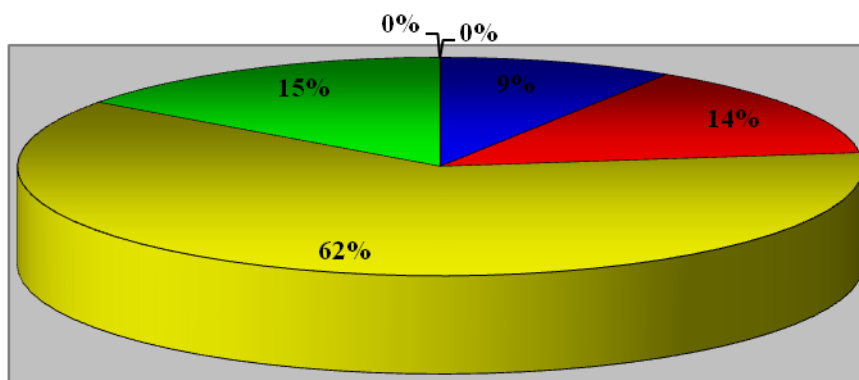

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných pracuje 23 (23%) na oblastním středisku České Budějovice, 17 (17%) dotazovaných v Českém Krumlově, 8 (8%) dotazovaných v Táboře, 27 (27%) dotazovaných v Písku, 8 (8%) respondentů pracuje ve Strakonících,

6 (6%) respondentů v Prachaticích a 11 (11%) dotazovaných pracuje na oblastním středisku Jindřichův Hradec.

Graf č. 19 Důvod práce pro ZZS

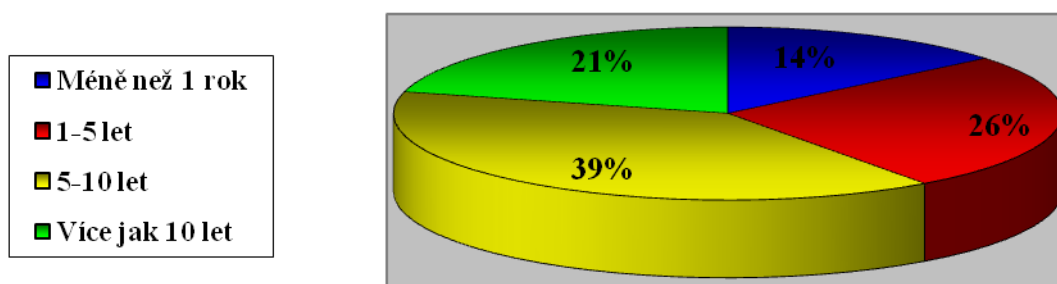
- a. Naplňuje to představu o smyslu mého života
- b. Myslím si, že musíme pomáhat potřebným
- c. Bavi mě to
- d. Práce v dobrém kolektivu
- e. Důležitá je pro mě hlavně finanční odměna
- f. V jiném oboru bych neuspěl/a

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku proč pracujete u zdravotnické záchranné služby, odpovědělo ze 100 (100%) pracovníků zdravotnické záchranné služby 9 (9%) dotazovaných naplňuje to představu o smyslu mého života, 14 (14%) dotazovaných odpovědělo, že si myslí, že musí pomáhat potřebným, 62 (62%) dotazovaných odpovědělo, že je to baví, 15 (15%) respondentů pracuje pro ZZS z důvodu dobrého kolektivu a 0 (0%) dotazovaných

zvolilo odpovědi, že je pro ně důležitá hlavně finanční odměna a že by v jiném oboru neuspěli.

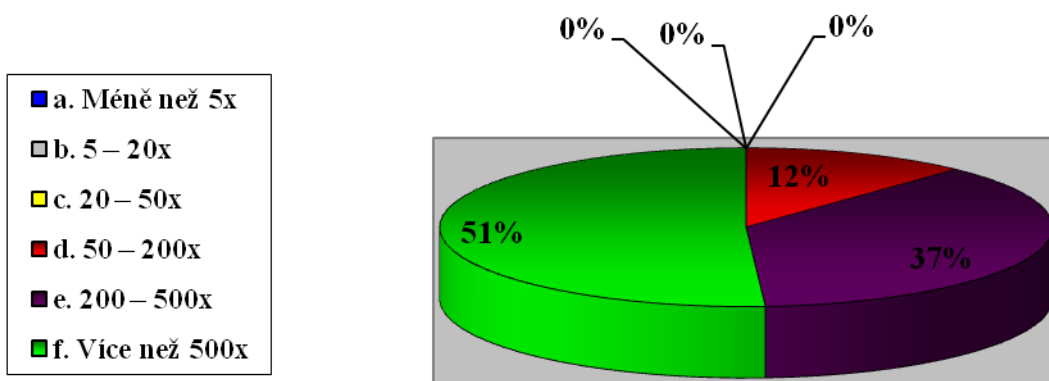
Graf č. 20 Délka pracovního poměru se ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů pracuje na ZZS 14 (14%) respondentů méně než 1 rok, 26 (26%) respondentů 1 – 5 let, 39 (39%) respondentů 5 – 10 let a 21 (21%) dotazovaných pracuje na ZZS více jak 10 let.

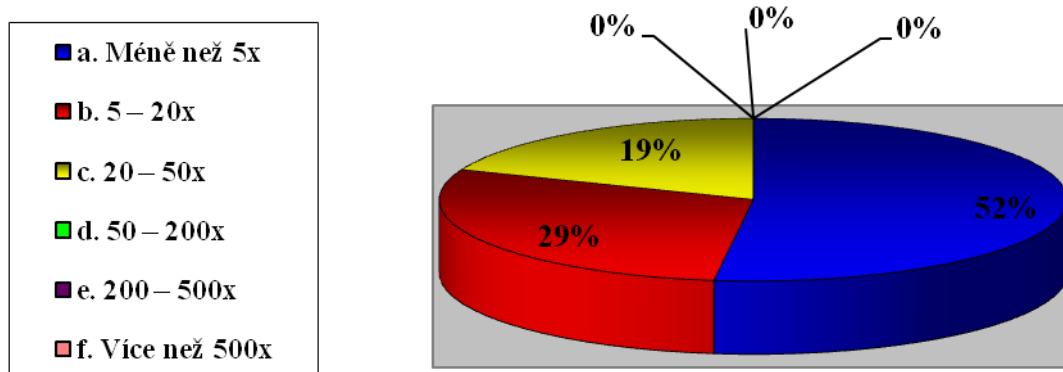
Graf č. 21 Počet výjezdů pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů má 0 (0%) dotazovaných méně než 50 výjezdů za rok, 12 (12%) respondentů vyjíždí 50 – 200x ročně, 37 (37%) respondentů má 200 – 500 výjezdů za rok a více než 500 výjezdů ročně má 51 (51%) dotazovaných.

Grag č. 22 Spolupráce s organizacemi

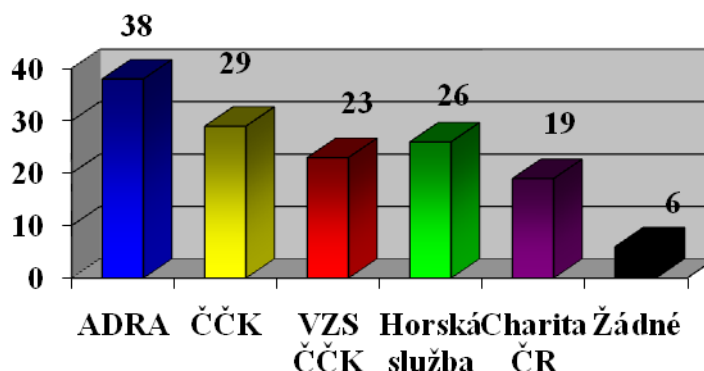

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů, odpovědělo na otázku, kolikrát do roka spolupracuje s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami, nebo sociálními složkami 52 (52%) respondentů méně než 5x, 29 (29%) respondentů 5 – 20x, 19 (19%) respondentů

20 – 50x a 0 (0%) respondentů nespolupracuje s těmito organizacemi více než 50x do roka.

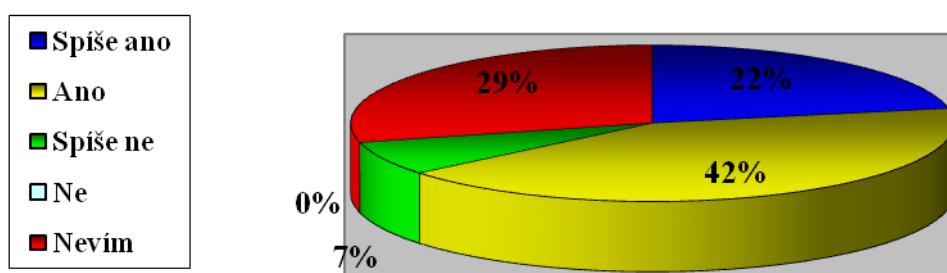
Graf č. 23 Spolupráce pracovníků ZZS s danými organizacemi

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku, s kterými z daných organizací jste již spolupracovali, ze 100 (100%) respondentů 38 (38%) respondentů již spolupracovalo s organizací ADRA, 29 (29%) dotazovaných již spolupracovalo s Českým červeným křížem, 23 (23%) respondentů již spolupracovalo s Vodní záchrannou službou ČČK, 26 (26%) dotazovaných již spolupracovalo s horskou službou, 19 (19%) dotazovaných spolupracovalo s Charitou ČR a 6 (6%) respondentů ještě nespolupracovalo s žádnou z těchto organizací.

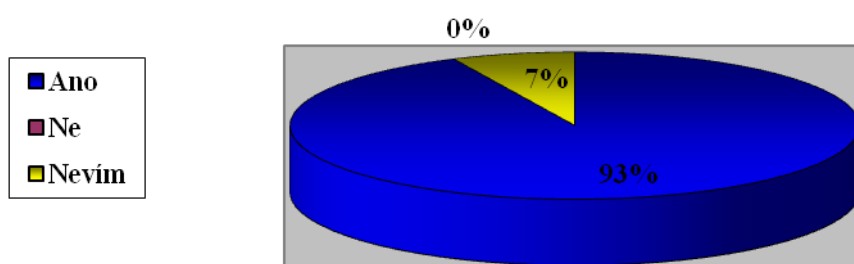
Graf č. 24 Zájem organizací o spolupráci se ZZS z pohledu pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) pracovníků zdravotnické záchranné služby odpovědělo na dotaz, zdali mají sociální složky a dobrovolnické organizace zájem spolupracovat se ZZS 22 (22%) dotazovaných spíše ano, 42 (42%) dotazovaných odpovědělo, že ano, možnost spíše ne zvolilo 7 (7%) respondentů, 29 (29%) dotazovaných zvolilo možnost nevím a 0 (0%) dotazovaných zvolilo možnost ne.

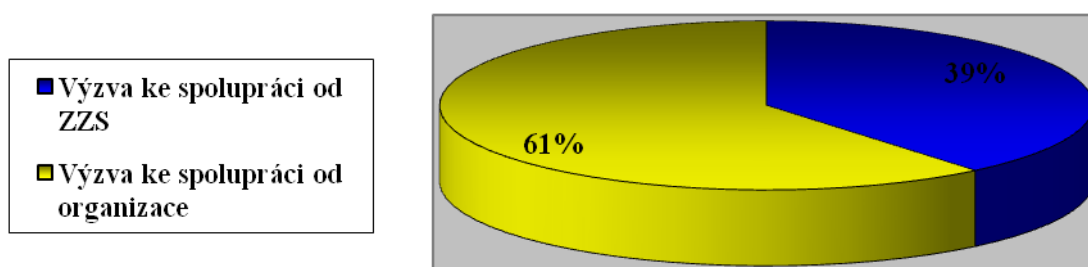
Graf č. 25 Zájem pracovníků ZZS o spolupráci se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných má 93 (93%) respondentů zájem o spolupráci se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi, 7 (7%) dotazovaných neví, zdali mají zájem o spolupráci a 0 (0%) odpovědělo, že nemá zájem.

Graf č. 26 Výzvy ke spolupráci z pohledu pracovníku ZZS

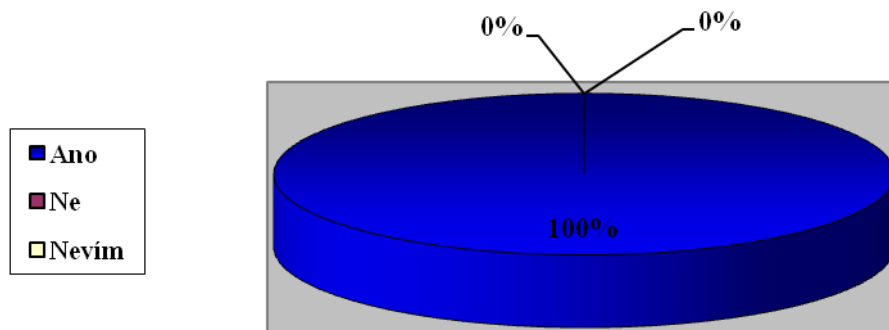

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů odpovědělo 39 (39%) dotazovaných, že nejčastěji vyzývá ke spolupráci ZZS dobrovolnické organizace a sociální složky a 61 (61%) dotazovaných odpovědělo, že je ZZS nejčastěji vyzývána od dobrovolnických organizací a sociálních

složek.

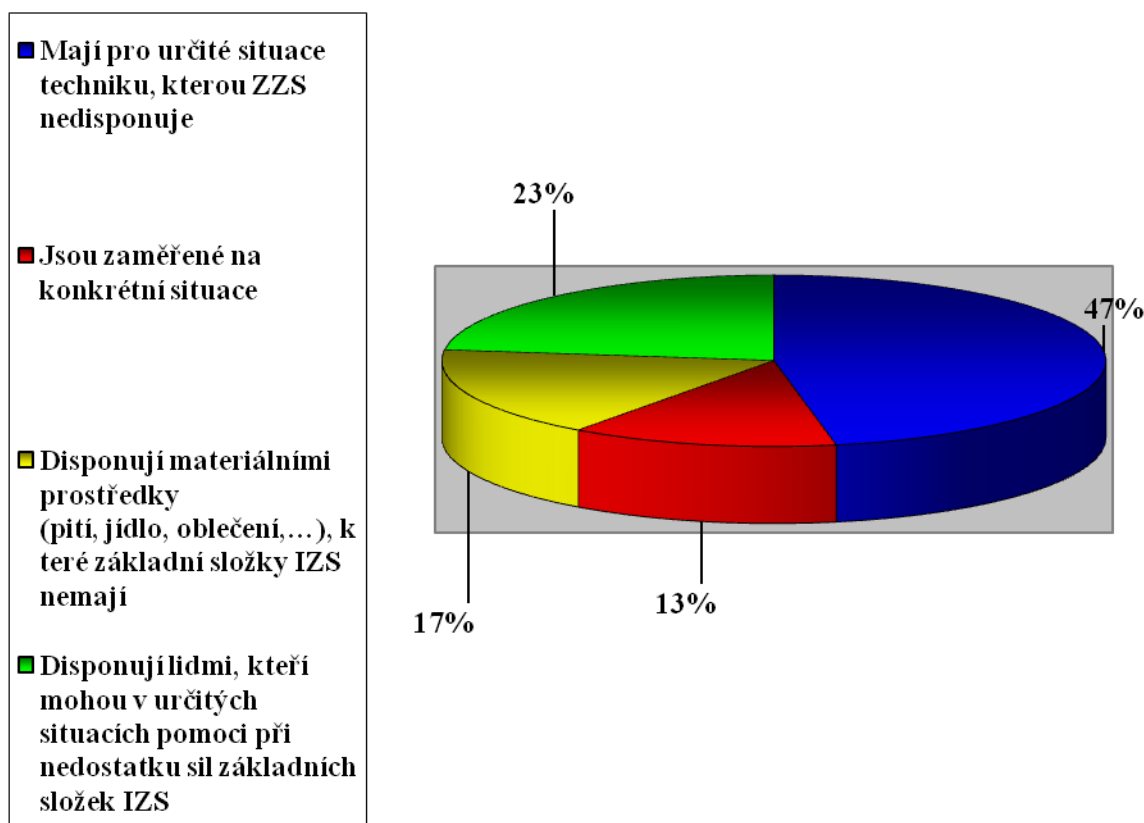
Graf č. 27 Důležitost spolupráce ZZS s organizacemi z pohledu pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných si 100 (100%) myslí, že je spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami důležitá a 0 (0%) respondentů zvolilo možnost ne a nevím.

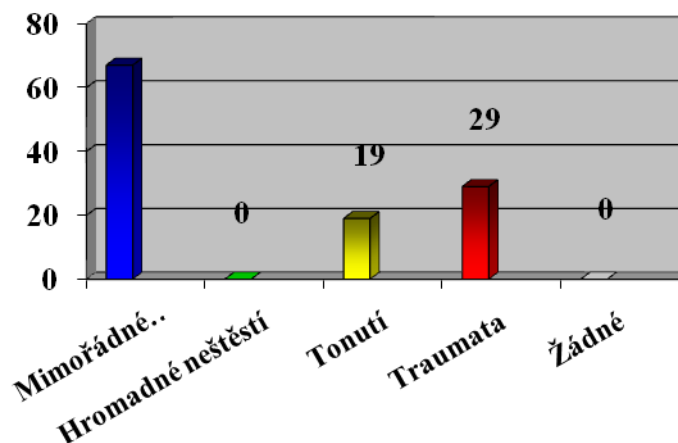
Graf č. 28 Důvod spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných, kteří odpověděli, že je spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi důležitá, si 47 (47%) dotazovaných myslí, že pro spolupráci ZZS se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi je nejdůležitější to, že tyto organizace mají techniku pro konkrétní situace, kterou ZZS nemá, 13 (13%) dotazovaných odpovědělo, že je pro tuto spolupráci nejdůležitější to, že jsou tyto organizace zaměřené na konkrétní situace, 17 (17%) dotazovaných odpovědělo, že nejdůležitější je to, že disponují materiálními prostředky, které základní složky IZS nemají a 23 (23%) dotazovaných si myslí, že nejdůležitější je to, že tyto organizace disponují lidmi, kteří mohou v určitých situacích pomoci při nedostatku sil základních složek IZS.

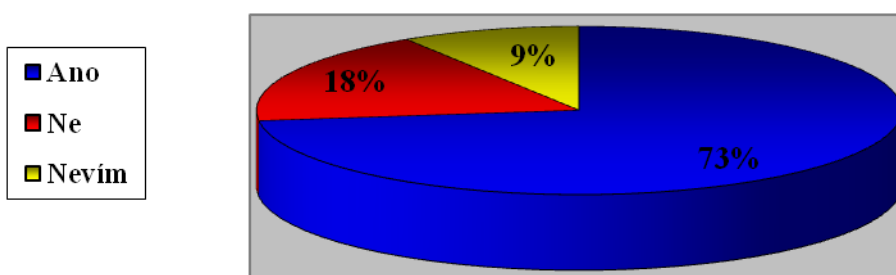
Graf č. 29 Situace ve kterých nejčastěji spolupracují dobrovolnické organizace a sociální složky se ZZS z pohledu 67 pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných 67 (67%) respondentů odpovědělo, že nejčastěji s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami spolupracují při mimořádných událostech, 19 (19%) dotazovaných spolupracuje nejčastěji s těmito organizacemi při tonutí, 29 (29%) dotazovaných nejčastěji spolupracuje s těmito organizacemi nejčastěji při traumatech a 0 (0%) respondentů zvolilo možnosti hromadná neštěstí a žádné.

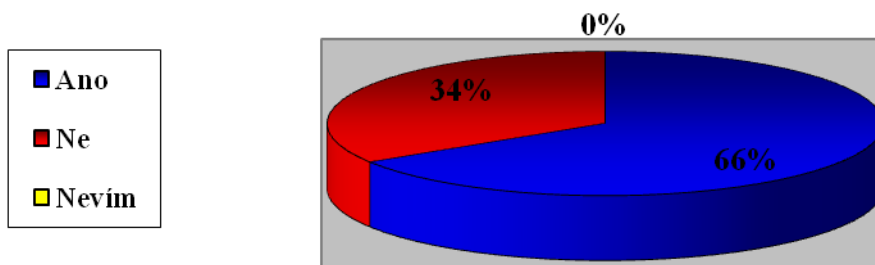
Graf č. 30 Kvalita spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami z pohledu pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) dotazovaných si myslí 73 (73%) respondentů, že spolupráce ZZS s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami je kvalitní, 18 (18%) dotazovaných si myslí, že není spolupráce kvalitní a 9 (9%) neví.

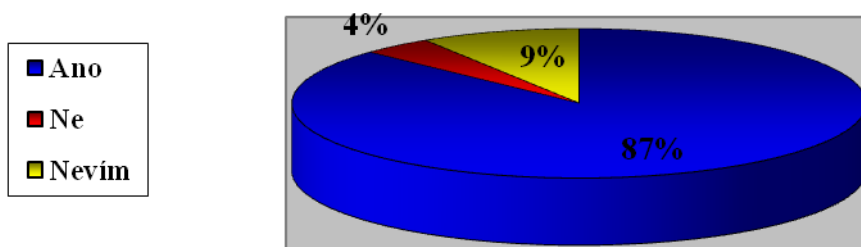
Graf č. 31 Návnik spolupráce organizací se ZZS pomocí modelových situací z pohledu pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku zdali provádí ZZS návnik spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami pomocí modelových situací odpovědělo ze 100 (100%) dotazovaných 66 (66%) respondentů ano, 34 (34%) dotazovaných odpovědělo, že ne a 0 (0%) respondentů neví.

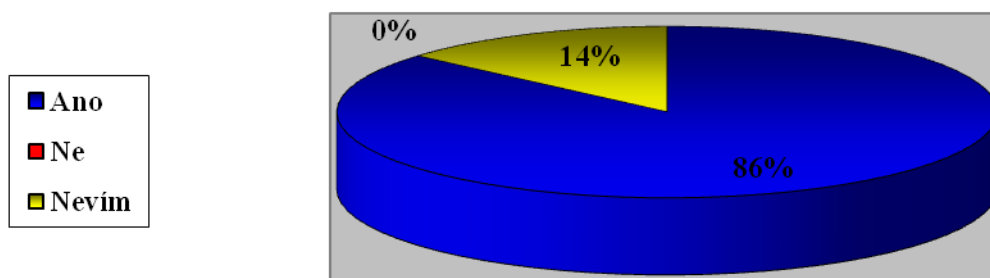
Graf č. 32 Zájem pracovníků ZZS o návnik spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami pomocí modelových situací.

Zdroj: Vlastní výzkum

Ze 100 (100%) respondentů má 87 (87%) dotazovaných zájem o návnik spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi, 4 (4%) dotazovaných zájem nemá a 9 (9%) neví, jestli má zájem.

Graf č. 33 Užitečnost nácviku spolupráce z pohledu pracovníků ZZS

Zdroj: Vlastní výzkum

Z 66 (100%) respondentů, kteří odpověděli, že provádějí nácvik spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi pomocí modelových situací, si 57 (86%) respondentů myslí, že jsou tyto nácviky užitečné a 6 (14%) dotazovaných neví, jestli jsou tyto nácviky užitečné.

5 DISKUZE

Na dotazníky týkající se součinnosti ZZS se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi odpovídalo celkem 100 (50%) členů výjezdových posádek zdravotnické záchranné služby a 100 (50%) dobrovolných členů sociálních složek a dobrovolnických organizací v jihočeském kraji.

Na dotazník číslo 1 (příloha č. 1) odpovídali dobrovolní členové daných organizací. Graf č. 1 znázorňuje, se kterými organizacemi tyto dobrovolníci spolupracují. Ze 100 (100%) dotazovaných, kteří mi vyplnili dotazník, spolupracuje 12 (12%) respondentů s organizací ADRA, 24 (24%) dotazovaných spolupracuje s českým červeným křížem, 29 (29%) respondentů je dobrovolníky vodní záchranné služby ČČK, 19 (19%) respondentů spolupracuje s horskou službou a 16 (16%) respondentů je dobrovolníky v charitě ČR.

V otázce č. 2 v dotazníku pro členy daných organizací jsem se dotazoval na počet dní strávených dobrovolnou činností pro danou organizaci. Z celkového počtu 100 (100%), věnuje 33 (33%) respondentů dobrovolné činnosti méně než 10 dní ročně, 46 (46%) respondentů 10-30 dní v roce a 21 (21%) respondentů více než 30 dní ročně. Tyto výsledky lze porovnat s výsledky výzkumu Friče a Pospíšilové (9), které jsou podobné.

Otázka č. 3 byla zaměřená na délku spolupráce dobrovolníků s danou organizací, kde z celkového počtu 100 (100%) respondentů je 9 (9%) členem v dané organizaci méně než 1 rok, 36 (36%) dotazovaných 1 – 5 let, 42 (42%) respondentů 5 – 10 let a více jak 10 let je 13 (13%) respondentů. Tento výsledek lze opět porovnat s výsledkem Friče a Pospíšilové (9), kde 25% respondentů spolupracuje s danou organizací méně než 1 rok, 32% dotazovaných spolupracuje s danou organizací 1 – 5 let, 5 – 10 let spolupracuje s danou organizací 17% respondentů a více než 10 let spolupracuje s danou organizací 29% dotazovaných.

Na otázku č. 4 odpovědělo ze 100 (100%) dotazovaných 17 (17%) respondentů, že hlavním důvodem proč spolupracují s danou organizací je to, že dobrovolná činnost v dané organizaci naplňuje smysl jeho života, 12 (12%) dotazovaných si myslí, že

musejí pomáhat potřebným, 42 (42%) dotazovaných to prostě baví, a 29 (29%) dotazovaných spolupracuje s danou organizací kvůli dobrému kolektivu. Podle Tošnera a Sozanské (27) jsou motivy dobrovolnictví morální, jako představy o správném způsobu života a přesvědčení o smysluplnosti dobrovolné činnosti.

V otázce č. 5 jsem se dotazoval, kolik zásahů v roce máte jako dobrovolník. Ze 100 (100%) dobrovolníků zasahuje 52 (52%) respondentů méně než 5x ročně, 8 (8%) respondentů 5 – 20x ročně, 17 (17%) dotazovaných 20 – 50 x ročně, 23 (23%) respondentů 50 – 200x ročně a 0 (0%) dotazovaných nezasahuje více než 200x.

Otázka č. 6 kolikrát do roka spolupracujete se ZZS. Z celkového počtu 100 (100%) spolupracuje 54 (54%) respondentů se ZZS méně než 5x ročně, 11 (11%) dotazovaných 5 – 20x ročně, 21 (21%) respondentů odpovědělo, že spolupracuje se ZZS 20 – 50x ročně, 14 (14%) respondentů 50 – 200x ročně a 0 (0%) respondentů odpovědělo, že se ZZS nespolečně více než 200x. Tento výsledek je zcela logicky přiměřený k výsledku předešlé otázky.

V otázce č. 7 jsem se dotazoval, zdali je častěji vyzývána daná organizace ke spolupráci od ZZS, nebo naopak mi odpovědělo z celkových 100 (100%) dotazovaných 43 (43%) respondentů, že výzva přichází nejčastěji od ZZS a 57 (57%) odpovědělo, že častěji vyzývá jejich organizace ZZS ke spolupráci.

Na dotaz v otázce č. 8 jestli má ZZS zájem o spolupráci s vaší organizací odpovědělo ze 100 (100%) respondentů 22 (22%) spíše ano, 43 (43%) ano, 5 (5%) spíše ne, 0 (0%) ne a 30 (30%) nevím.

Na otázku č. 9 máte zájem o spolupráci se ZZS odpovědělo ze 100 (100%) dotazovaných 89 (89%) ano, 11 (11%) dotazovaných neví a 0 (0%) dotazovaných odpovědělo ne.

V otázce č. 10 se ptám, zdali si dotazovaní myslí že je spolupráce mezi sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi důležitá. Ze 100 (100%) dotazovaných odpovědělo 100 (100%) respondentů ano a 0 (0%) respondentů zvolilo možnost ne a nevím. Tento výsledek byl z mé strany očekávaný a na důležitost spolupráce mezi těmito složkami poukazuje také Smejkal ve svém článku (22), kde

píše, že základní jednotky nemají prostor ani prostředky k poskytnutí pomoci, kterou tyto organizace poskytnout mohou.

Otázka č. 11 je zaměřená na situace, ve kterých tyto organizace spolupracují se ZZS. Z celkového počtu 100 (100%) respondentů odpovědělo 57 (57%) dotazovaných, že nejčastěji jejich organizace spolupracuje se ZZS při mimořádných událostech, 0 (0%) respondentů při hromadných neštěstích, 28 (28%) respondentů při tonutí, 42 (42%) respondentů při traumatech a 0 (0%) dotazovaných zvolilo možnost žádná.

Na dotaz č. 12 jaké prostředky může nabídnout vaše organizace při spolupráci se ZZS 48 (48%) respondentů, že jejich organizace může nabídnout techniku, kterou ZZS nemá, 34 (34%) respondentů odpovědělo, že jejich organizace může pomoci materiálními prostředky, 100 (100%) dotazovaných odpovědělo, že jejich organizace může nabídnout osobní pomoc a 16 (16%) respondentů odpovědělo, že jejich organizace může poskytnout přístřeší. Podle výzkumu Friče a Pospíšilové (9), je význam dobrovolnictví takový, že dobrovolníci mohou nabídnout něco jiného než profesionálové.

V otázce č. 13 se ptám, zdali se dobrovolníkům zdá spolupráce jejich organizace se ZZS kvalitní. Ze 100 (100%) dobrovolníků si 81 (81%) dobrovolníků myslí, že je spolupráce sociálních složek a dobrovolnických organizací se ZZS kvalitní, 12 (12%) dotazovaných si myslí, že kvalitní není a 7 (7%) respondentů neví, zdali je tato spolupráce kvalitní. Podle mého názoru je spolupráce s těmito organizacemi na dostatečné úrovni a je kvalitní. Negativní a nerozhodné posuzování kvality přisuzuji nedostatkem zásahů některých respondentů, nebo jejich negativním zkušenostem se ZZS.

Otázkou č. 14 zjišťuji, zdali dané organizace provádějí nácvik spolupráce se ZZS pomocí modelových situací a ze 100 (100%) dotazovaných odpovídá 52 (52%) respondentů, že ano, 39 (39%) respondentů ne a 9 (9%) dotazovaných odpovědělo, že neví.

Otázka č. 15 zájem dobrovolníků o nácvik spolupráce se ZZS pomocí modelových situací. Ze 100 (100%) respondentů, má 83 (83%) dotazovaných zájem o nácvik spolupráce se ZZS pomocí modelových situací, 4 (4%) dotazovaných nemá zájem a 13 (13%) neví, jestli mají zájem o nácvik spolupráce pomocí modelových situací společně se ZZS.

V otázce č. 16 se dotazují těch, co odpověděli, že provádějí nácvik spolupráce se ZZS pomocí modelových situací, zdali jsou tyto nácviky pro ně prospěšné, odpovědělo z 52 (100%) dotazovaných 44 (84%) respondentů, že jsou tyto nácviky užitečné, 3 (6%) respondenti odpověděli, že nejsou užitečné a 5 (10%) dotazovaní odpověděli, že neví. Dle mého názoru jsou tyto nácviky oboustranně prospěšné a potřebné pro kvalitní spolupráci mezi těmito organizacemi při "ostrých" zásazích.

Otázka č. 1 v dotazníku pro členy výjezdových posádek ZZS v jihočeském kraji je zaměřená na pozici v ZZS. Ze 100 (100%) dotazovaných je 53 (53%) respondentů na ZZS na pozici zdravotnický záchranář, 39 (39%) respondentů je na pozici řidič a 8 (8%) respondentů je na pracovní pozici lékař.

V otázce č. 2 se ptám na místo výkonu povolání a ze 100 (100%) dotazovaných pracuje 23 (23%) na oblastním středisku České Budějovice, 17 (17%) dotazovaných v Českém Krumlově, 8 (8%) dotazovaných v Táboře, 27 (27%) dotazovaných v Písku, 8 (8%) respondentů pracuje ve Strakonících, 6 (6%) respondentů v Prachaticích a 11 (11%) dotazovaných pracuje na oblastním středisku Jindřichův Hradec.

V další otázce se členů posádek ptám, proč pracují pro ZZS. Ze 100 (100%) pracovníků zdravotnické záchranné služby 9 (9%) dotazovaných odpovědělo, že toto povolání naplňuje představu o smyslu jeho života, 14 (14%) dotazovaných odpovědělo, že si myslí, že musí pomáhat potřebným, 62 (62%) dotazovaných odpovědělo, že je to baví, 15 (15%) respondentů pracuje pro ZZS z důvodu dobrého kolektivu a 0 (0%) dotazovaných zvolilo odpovědi, že je pro ně důležitá hlavně finanční odměna a že by v jiném oboru neuspěli.

V otázce č. 4 se dotazují, jak dlouho pracujete pro ZZS a ze 100 (100%) respondentů pracuje na ZZS 14 (14%) respondentů méně než 1 rok, 26 (26%)

respondentů 1 – 5 let, 39 (39%) respondentů 5 – 10 let a 21 (21%) dotazovaných pracuje na ZZS více jak 10 let.

Otázka č. 5 je zaměřená na počet výjezdů členů posádek během roku. A ze 100 (100%) respondentů má 0 (0%) dotazovaných méně než 50 výjezdů za rok, 12 (12%) respondentů vyjíždí 50 – 200x ročně, 37 (37%) respondentů má 200 – 500 výjezdů za rok a více než 500 výjezdů ročně má 51 (51%) dotazovaných.

V otázce č. 6 se ptám na četnost spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami. Ze 100 (100%) respondentů, odpovědělo na otázku, kolikrát do roka spolupracuje s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami, nebo sociálními složkami 52 (52%) respondentů méně než 5x, 29 (29%) respondentů 5 – 20x, 19 (19%) respondentů 20 – 50x a 0 (0%) respondentů nespolupracuje s těmito organizacemi více než 50x do roka.

V otázce č. 7 se dotazují, se kterými z uvedených organizací již pracovníci ZZS spolupracovali. Ze 100 (100%) respondentů 38 (38%) respondentů již spolupracovalo s organizací ADRA, 29 (29%) dotazovaných spolupracovalo s Českým červeným křížem, 23 (23%) respondentů již spolupracovalo s Vodní záchrannou službou ČČK, 26 (26%) dotazovaných spolupracovalo s horskou službou, 19 (19%) dotazovaných spolupracovalo s Charitou ČR a 6 (6%) respondentů ještě nespolupracovalo s žádnou z těchto organizací.

Otázka č. 8 je zaměřena na zájem dobrovolníků dobrovolnických organizací a sociálních složek. Ze 100 (100%) respondentů odpovědělo na dotaz, zdali mají dobrovolnické organizace a sociální složky zájem o spolupráci se ZZS 22 (22%) dotazovaných spíše ano, 42 (42%) dotazovaných odpovědělo, že ano, možnost spíše ne zvolilo 7 (7%) respondentů, 29 (29%) dotazovaných zvolilo možnost nevím a 0 (0%) dotazovaných zvolilo možnost ne.

Otázka č. 9 je zaměřena na zájem členů výjezdových posádek ZZS o spolupráci s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami. Ze 100 (100%) dotazovaných má 93 (93%) respondentů zájem o spolupráci se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi, 7 (7%) dotazovaných neví, zdali mají zájem o spolupráci a 0 (0%) odpovědělo, že nemá zájem.

V otázce č. 10 odpovědělo ze 100 (100%) pracovníků ZZS 39 (39%) dotazovaných, že nejčastěji vyzývá ke spolupráci ZZS dobrovolnické organizace a sociální složky a 61 (61%) dotazovaných odpovědělo, že je ZZS nejčastěji vyzývána od dobrovolnických organizací a sociálních složek.

Na otázku č. 11 myslíte si, že je spolupráce ZZS se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi důležitá odpovědělo ze 100 (100%) respondentů, že ano. Tento výsledek opět potvrzuje Smejkal (22) ve svém článku o druhosledové podpoře.

Na otázku č. 12 proč si myslíte, že je spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi důležitá odpovědělo ze 100 (100%) respondentů 47 (47%), že pro spolupráci ZZS se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi je nejdůležitější to, že tyto organizace mají techniku pro konkrétní situace, kterou ZZS nemá, 13 (13%) dotazovaných odpovědělo, že je pro tuto spolupráci nejdůležitější to, že jsou tyto organizace zaměřené na konkrétní situace, 17 (17%) dotazovaných odpovědělo, že nejdůležitější je to, že disponují materiálními prostředky, které základní složky IZS nemají a 23 (23%) dotazovaných si myslí, že nejdůležitější je to, že tyto organizace disponují lidmi, kteří mohou v určitých situacích pomoci při nedostatku sil základních složek IZS. Na tuto skutečnost poukazuje i Smejkal (22) a dokazuje to i výzkum Friče a Pospíšilové (9) kde si většina dotazovaných myslí, že dobrovolníci mohou nabídnout něco jiného než profesionálové.

Na dotaz č. 13, ve kterých situacích spolupracujete s dobrovolnickými organizacemi, odpovídá ze 100 (100%) respondentů 67 (67%) dotazovaných, že nejčastěji s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami spolupracují při mimořádných událostech, 19 (19%) dotazovaných spolupracuje nejčastěji s těmito organizacemi při tonutí, 29 (29%) dotazovaných nejčastěji spolupracuje s těmito organizacemi nejčastěji při traumatech a 0 (0%) respondentů zvolilo možnosti hromadná neštěstí a žádné.

Otázka č. 14 je zaměřena na názor pracovníků ZZS o kvalitě spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi. Ze 100 (100%) dotazovaných si myslí 73 (73%) respondentů, že spolupráce ZZS s dobrovolnickými organizacemi a

sociálními složkami je kvalitní, 18 (18%) dotazovaných si myslí, že není spolupráce kvalitní a 9 (9%) neví.

V otázce č. 15 se dotazují, jestli pracovníci ZZS provádějí nácviky spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami a ze 100 (100%) dotazovaných odpovědělo 66 (66%) respondentů ano, 34 (34%) dotazovaných odpovědělo, že ne a 0 (0%) respondentů neví.

V otázce č. 16 se potom dotazují, zdali mají pracovníci ZZS zájem o nácvik spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi pomocí modelových situací. Ze 100 (100%) respondentů má 87 (87%) dotazovaných zájem o nácvik spolupráce se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi, 4 (4%) dotazovaných zájem nemá a 9 (9%) neví, jestli má zájem.

V otázce č. 17 se ptám těch, co odpověděli na dotaz č. 15 ano, zdali jsou tyto nácviky pro ně prospěšné a z 66 (100%) respondentů si 57 (86%) respondentů myslí, že jsou tyto nácviky užitečné a 6 (14%) dotazovaných neví, jestli jsou tyto nácviky užitečné.

Vyhodnocení předem stanovených hypotéz

Hypotézu č. 1, zdravotnická záchranná služba nespolupracuje s dobrovolnickými organizacemi, se povedla vyvrátit především pomocí otázek v dotazníku pro dobrovolníky otázkami č. 6, 8, 9, 10, 12 a 14 a pomocí otázek v dotazníku pro členy výjezdových posádek ZZS otázkami 6, 9, 10, 11, 13 a 15. Zdravotnická záchranná služba tedy spolupracuje s dobrovolnickými organizacemi. Hypotéza č. 1 byla vyvrácena.

Hypotézu č. 2, zdravotnická záchranná služba nespolupracuje se sociálními složkami, se povedla také vyvrátit, a to zejména pomocí otázek v dotazníku pro dobrovolníky otázkami č. 6, 8, 9, 10, 12 a 14 a pomocí otázek v dotazníku pro členy výjezdových posádek ZZS otázkami 6, 9, 10, 11, 13 a 15. Zdravotnická záchranná služba tedy spolupracuje se sociálními složkami. Hypotéza č. 2 byla vyvrácena.

6 ZÁVĚR

Tato práce byla zaměřena na spolupráci zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi v Jihočeském kraji. Výsledky dokazují, že zdravotnická záchranná služba spolupracuje se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi.

Cílem mé práce bylo zjistit, zdali zdravotnická záchranná služba spolupracuje se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi. Jak dokázaly výsledky mého výzkumu, byl cíl práce, který byl stanoven před začátkem této práce splněn a obě hypotézy, které byly také stanoveny před začátkem práce vyvráceny. Z výsledků této práce tedy vyplývá, že zdravotnická záchranná služba spolupracuje se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi.

Z výzkumu je také patrné, že si jak pracovníci ZZS, tak dobrovolníci v daných organizacích uvědomují, jak je spolupráce mezi těmito složkami důležitá a že bez jejich vzájemné spolupráce by nebyla jejich práce v některých případech efektivní.

Pro ještě kvalitnější spolupráci ZZS se sociálními a dobrovolnickými organizacemi bych doporučil více edukovat pracovníky ZZS o možnostech a prostředcích dobrovolnických organizací a sociálních složek, dále bych také navrhoval, že by se měli provádět pravidelné a časté nácviky spolupráce ZZS se sociálními a dobrovolnickými organizacemi pomocí modelových situací.

Studium literatury týkající se této práce, tedy literatury o IZS a o dobrovolnictví, mi dalo spoustu užitečných vědomostí týkající se spolupráce těchto složek. A věřím, že tyto vědomosti využiji ve svém budoucím povolání.

7 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. ADRA [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <www.adra.cz>.
2. Český červený kříž: Oficiální stránky českého červeného kříže [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cervenkykruz.eu>>.
3. Dobiáš, Viliam, et al. Přednemocničná urgentná medicína. Martin: Osveta, 2007. 302 s. ISBN 978-80-8063-255-7.
4. Dobiáš, Viliam. Urgentná zdravotná starostivosť. 1. vydání, Martin: Osveta, 2006. 147 s. ISBN 80-8063-214-6.
5. Dobrovolníci. Obyčejní lidé, kteří dělají neobyčejné věci. Jihlava: NDC, 2001.
6. DVOŘÁČEK, David. Historie zdravotnické záchranné služby v ČR. *Urgentní medicína: Časopis pro neodkladnou lékařskou péči*. 2010, roč. 13, č. 1, s. 32-34. ISSN 1212-1924.
7. Ertlová, F., Mucha, J., et al. Přednemocniční neodkladná péče. 2. Přepřacované vydání. Brno NCO NZO, 2004. 368 s. ISBN 80-7013-379-1.
8. FRANĚK, Ondřej; RUDA, Michal. *Zachrannaslužba: nezávislý web o zdravotnické záchranné službě* [online]. 11. 4. 2002 [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.zachrannaslužba.cz/>>.
9. FRIČ, Pavol, Pospíšilová, Tereza, et al. *Vzorce a hodnoty dobrovolnictví v české společnosti na začátku 21. století*. 1. vydání. Praha: Agnes, 2010. 263 s. ISBN 978-80-903696-8-9.
10. HLAVÁČKOVÁ, Dana, et al. *Krizová připravenost zdravotnictví*. 1. vydání. Brno: NCO NZO, 2007. 198 s. ISBN 978-80-7013-452-8.
11. HORÁK, Rudolf, et al. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou zprávu*. 1. vydání. Praha: Linde, 2004. 407 s. ISBN 80-7201-471-4.
12. *Horská služba ČR* [online]. Špindlerův Mlýn: [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.hscr.cz>>.
13. *Charita Česká Republika* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.charita.cz/>>.
14. KLIMEŠ, Michal. Dobrovolná členská základna v HS. *Horská služba: Doporučení a informace*. 2009, č. 2, s. 5.

15. KLIMEŠ, Michal. Vozový park horské služby: Doporučení a informace. *Horská služba*. 2008, č. 1, s. 18-19.
16. KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, et al. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vydání. Ostrava: SPBI Spektrum, 2005. 140 s. ISBN 80-86634-70-1.
17. LINHART, Petr. *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, 2006. 86 s. ISBN 80-7040-854-5.
18. NAVRÁTIL, Leoš. *Ochrana obyvatelstva*. 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta, 2006. 62 s. ISBN 80-7040-880-4.
19. PANOCHA, Václav. *Integrovaný záchranný systém v České republice*. 1. vydání. Praha: Armex, 1997. 92 s. ISBN 80-902283-0-5.
20. Pokorný, Jiří et al. *Urgentní medicína*. Praha: Galén, 2005. 547 s. ISBN 80-7262-214-5.
21. REKTOŘÍK, Jaroslav, et al. *Krizový management ve veřejné správě teorie a praxe*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2004. 249 s. ISBN 80-86119-83-1.
22. SMEJKAL, Richard. Specifika druhosledové podpory poskytované týmem OS ČČK Praha 1 při povodních na Liberecku (srpen 2010). *Urgentní medicína: Časopis pro neodkladnou péči*. 2010, roč. 14, č. 4, s. 26-33. ISSN 1212-1924.
23. ŠENOVSÝ, Michail; ADAMEC, Vilém; VANĚK, Michal. *Bezpečnostní plánování*. 1. vydání. Ostrava: SPBI Spektrum, 2006. 86 s. ISBN 80-86634-52-4.
24. ŠENOVSÝ, Michail; ADAMEC, Vilém; HANUŠKA, Zdeněk. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vydání. Ostrava: SPBI Spektrum, 2007. 157 s. ISBN 978-80-7385-007-4.
25. ŠENOVSÝ, Michail; ADAMEC, Vilém. *Právní rámec krizového managementu: Management záchranných prací*. 1. vydání. Ostrava: SPBI Spektrum, 2005. 97 s. ISBN 80-86634-55-8.
26. ŠENOVSÝ, Michail; ADAMEC, Vilém. *Základy krizového managementu*. 2. vydání. Ostrava: SPBI Spektrum, 2004. 102 s. ISBN 80-86634-44-2.

27. TOŠNER, Jiří; SOZANSKÁ, Olga. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. 2. vydání. Praha: Portal, 2006. 152 s. ISBN 80-7367-178-6.
28. VODÁČKOVÁ, Daniela, et al. *Krizová intervence: Krize v životě člověka, formy krizové pomoci a služeb*. 1. vydání. Praha: Portal, 2002. 544 s. ISBN 80-7178-696-9.
29. *Vodní záchranná služba českého červeného kříže* [online]. Praha: [cit. 2011-04-16]. Historie. Dostupné z WWW: <http://www.vzs.cz/vzs_historie_c.php>.
30. Zákon č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů
31. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.
32. ZEMAN, Miloš; MIKA, Otakar. *Integrovaný záchranný systém*. 1. vydání. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická, 2007. 51 s. ISBN 978-80-214-3448-6.

8 KLÍČOVÁ SLOVA

Dobrovolnictví

Dobrovolník

Integrovaný záchranný systém

Mimořádná událost

Zdravotnická záchranná služba

9 PŘÍLOHY

Příloha 1 Dotazník č. 1

Příloha 2 Dotazník č. 2

Příloha 3 Znak organizací

Příloha 1 Dotazník č. 1

Dobrý den, jmenuji se Daniel Procházka a studuji na Jihočeské univerzitě obor Zdravotnický záchranář. S pomocí pana MUDr. Jaroslava Gutvirtha píši bakalářskou práci na téma **Součinnost zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi**. Tímto bych Vás chtěl požádat o vyplnění tohoto dotazníku, pomocí kterého bych chtěl zjistit, zdali spolu dané složky spolupracují, či nikoliv. Předem děkuji za vyplnění.

(zakroužkujte v každé otázce pouze jednu odpověď, pokud není uvedeno jinak prosím)

1. Jsem členem:
 - a. Český červený kříž
 - b. Charita ČR
 - c. ADRA
 - d. Vodní záchranná služba ČČK
 - e. Horská služba
2. Kolik dní v roce věnujete dobrovolnické činnosti:
 - a. Méně než 10 dní
 - b. 10 – 30 dní
 - c. Více než 30 dní
3. Jak dlouho s danou organizací spolupracujete:
 - a. Méně než 1 rok
 - b. 1 – 5 let
 - c. 5 – 10 let
 - d. Více jak 10 let

4. Proč spolupracujete s danou organizací:
 - a. Naplňuje to představu o smyslu mého života
 - b. Myslím si, že musíme pomáhat potřebným
 - c. Baví mě to
 - d. Práce v dobrém kolektiv
5. Kolikrát v roce v rámci vaší organizace zasahujete:
 - a. Méně než 5x
 - b. 5 – 20x
 - c. 20 – 50x
 - d. 50 – 200x
 - e. 200 – 500x
 - f. Více než 500x
6. Kolikrát v roce v rámci vaší organizace spolupracujete při zásazích se ZZS:
 - a. Méně než 5x
 - b. 5 – 20x
 - c. 20 – 50x
 - d. 50 – 200x
 - e. 200 – 500x
 - f. Více než 500x
7. Ve většině případů:
 - a. Vyzýváme Zdravotnickou záchrannou službu (ZZS) ke spolupráci my
 - b. Jsme vyzýváni ke spolupráci od ZZS
8. Zájem ZZS o spolupráci s vaší organizací:
 - a. Spíše ano
 - b. Ano
 - c. Spíše ne
 - d. Ne
 - e. Nevím

9. Máte zájem o spolupráci se ZZS:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

10. Je podle Vás spolupráce se ZZS důležitá:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

11. Jakou z těchto věcí můžete nabídnout při spolupráci se ZZS (možnost více odpovědí)

- a. Techniku, kterou ZZS nedisponuje
- b. Materiální prostředky (pití, jídlo, oblečení,...)
- c. Osobní pomoc (lidé)
- d. Přístřeší

12. V jakých situacích spolupracuje Vaše organizace se ZZS (možnost více odpovědí):

- a. Mimořádné události
- b. Hromadné neštěstí
- c. Tonutí
- d. Utonutí
- e. Traumata
- f. V žádných

13. Myslíte si, že je spolupráce Vaší organizace se ZZS kvalitní:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

14. Provádí Vaše organizace nácviky spolupráce se ZZS pomocí modelových situací:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

15. Máte zájem o nácviky spolupráce se ZZS pomocí modelových situací:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

16. (tato otázka je pro ty, kteří odpověděli na otázku č. 14 kladně) Jsou tato cvičení pro Vás přínosná:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

Příloha 2 Dotazník č. 2

Dobrý den, jmenuji se Daniel Procházka a studuji na Jihočeské univerzitě obor Zdravotnický záchranář. S pomocí pana MUDr. Jaroslava Gutvirtha píši bakalářskou práci na téma **Součinnost zdravotnické záchranné služby se sociálními složkami a dobrovolnickými organizacemi** (ČČK, ADRA, Vodní záchranná služba,...). Tímto bych Vás chtěl požádat o vyplnění tohoto dotazníku, pomocí kterého bych chtěl zjistit, zdali spolu dané složky spolupracují, či nikoliv. Předem děkuji za vyplnění.

(zakroužkujte v každé otázce pouze jednu odpověď, pokud není uvedeno jinak prosím)

1. Výjezdové stanoviště:
 - a. České Budějovice
 - b. Český Krumlov
 - c. Strakonice
 - d. Písek
 - e. Tábor
 - f. Prachatice
 - g. Jindřichův Hradec
2. Má pozice v Zdravotnické záchranné službě (ZZS):
 - a. Zdravotnický záchranář
 - b. Řidič
 - c. Lékař
3. Jak dlouho pracujete pro ZZS:
 - a. Méně než 1 rok
 - b. 1 – 5 let
 - c. 5 - 10 let
 - d. Více jak 10 let

4. Proč pracujete v ZZS:
 - a. Naplňuje to představu o smyslu mého života
 - b. Myslím si, že musíme pomáhat potřebným
 - c. Baví mě to
 - d. Práce v dobrém kolektivu
 - e. Důležitá je pro mě hlavně finanční odměna
 - f. V jiném oboru bych neuspěl
5. Kolikrát v roce zasahujete:
 - a. Méně než 5x
 - b. 5 – 20x
 - c. 20 – 50x
 - d. 50 – 200x
 - e. 200 – 500x
 - f. Více než 500x
6. Kolikrát v roce spolupracujete při zásazích se sociálními složkami nebo s dobrovolnickými organizacemi:
 - a. Méně než 5x
 - b. 5 – 20x
 - c. 20 – 50x
 - d. 50 – 200x
 - e. 200 – 500x
 - f. Více než 500x
7. Ve většině případů:
 - a. Vyzýváme dobrovolnické organizace a sociální složky ke spolupráci my
 - b. Jsme vyzýváni ke spolupráci od dobrovolnických organizací a sociálních složek

8. Se kterými z těchto organizací jste již spolupracoval/a (možnost více odpovědí):
- ADRA
 - ČČK
 - VZS ČČK
 - Horská služba
 - Charita ČR
 - žádná
9. Záměr dobrovolnických organizací a sociálních složek o spolupráci se ZZS
- Spíše ano
 - Ano
 - Spíše ne
 - Ne
 - Nevím
10. Máte zájem o spolupráci s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami
- Ano
 - Ne
 - Nevím
11. Je podle Vás spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami důležitá:
- Ano
 - Ne
 - Nevím
12. Pokud ano, která z nabízených možností je podle Vás pro spolupráci těchto organizací se ZZS nejdůležitější
- Mají pro určité situace techniku, kterou ZZS nedisponuje
 - Jsou zaměřené na konkrétní situace
 - Disponují materiálními prostředky (pití, jídlo, oblečení,...), které základní složky IZS nemají
 - Disponují lidmi, kteří mohou v určitých situacích pomoci při nedostatku sil základních složek IZS

13. V jakých situacích spolupracujete s dobrovolnickými organizacemi nebo sociálními složkami (možnost více odpovědí):

- a. Mimořádné události
- b. Hromadné neštěstí
- c. Tonutí
- d. Utonutí
- e. Traumata

14. Myslíte si, že je spolupráce s těmito organizacemi kvalitní:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

15. Provádí Vaše ZZS nácvik spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami pomocí modelových situací:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

16. Máte zájem o nácvik spolupráce s dobrovolnickými organizacemi a sociálními složkami pomocí modelových situací:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

17. (tato otázka je pro ty, kteří odpověděli na otázku č. 15 kladně) Jsou tato cvičení pro Vás přínosná:

- a. Ano
- b. Ne
- c. Nevím

Příloha 3 Znak organizací

Obr. č. 1

Obr. č. 2

Obr. č. 1 Zdroj: *Vodní záchranná služba českého červeného kříže* [online]. Praha: [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <http://www.vzs.cz/vzs_historie_c.php>.

Obr. č. 2 Zdroj: *Český červený kříž: Oficiální stránky českého červeného kříže* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cervenýkříž.eu>>.

Obr. č. 3

Obr. č. 4

Obr. č. 3 Zdroj: *Český červený kříž: Oficiální stránky českého červeného kříže* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cervenýkříž.eu>>.

Obr. č. 4 Zdroj: *ADRA* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <www.adra.cz>.

Obr. č. 5

Obr. č. 6

Obr. č. 5 Zdroj: *Horská služba ČR* [online]. Špindlerův Mlýn: [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.hscr.cz>>.

Obr. č. 6 Zdroj: *Charita Česká Republika* [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.charita.cz/>>.

